II

(Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

14. detsember 2004,

mis käsitleb Prantsusmaa rakendatud lihaostumaksu (loomsete jäätmete käitlemise maksu)

(teatavaks tehtud numbri K(2004) 4770 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(2005/474/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi nimetatud artiklite ([1]) kohaselt ja võttes arvesse nimetatud märkused

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) Seoses kaebusega saatis Euroopa Komisjon Prantsusmaale 15. aprillil 1999 teabetaotluse lihaostumaksu kohta (edaspidi nimetatud ka "loomsete jäätmete käitlemise maks"), mille eesmärgiks on rahastada loomsete jäätmete käitlemist Prantsusmaa territooriumil. Prantsuse ametivõimud vastasid 12. mai 1999. aasta kirjaga.

(2) Komisjon algatas seejärel loomsete jäätmete käitlemise maksu suhtes asutamislepingu artiklis 226 sätestatud ametliku uurimismenetluse. ([2]) Seega saadeti Prantsusmaale 29. juulil 1998. aastal hoiatuskiri. Sellele järgnes 18. septembril 2000 põhjendatud arvamus. 26. juunil 2002 otsustas komisjon toimiku sulgeda.

(3) Meede lisati teatamata abi registrisse, numbri NN 17/2001 all. 2001. aasta märtsis saadi täiendus algsele kaebusele. Komisjonile esitati uus kaebus, milles korratakse esimese kaebuse elemente.

(4) 10. juuli 2002. aasta kirjaga teavitas Euroopa Komisjon Prantsusmaad oma otsusest algatada loomsete jäätmete käitlemise maksu suhtes asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus.

(5) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. ([3]) Komisjon kutsus teisi liikmesriike ja huvitatud isikuid üles esitama kõnealuse meetme kohta oma märkusi.

(6) Prantsuse ametivõimud saatsid oma kommentaarid 10. oktoobril 2002. Komisjon sai kätte Prantsuse ametivõimudele 11. veebruaril 2003. aastal kolmandate isikute saadetud märkused; Prantsuse ametivõimud vastasid neile omakorda 9. aprillil 2003. aastal. 14. juuli 2004. aasta kirjaga küsiti Prantsuse ametivõimudelt täiendavat teavet, mille nimetatud ametivõimud saatsid 23. septembri 2004. aasta kirjaga.

([1]) EÜT C 226, 21.9.2002, lk 2.
([2]) Nr A/97/4309.
([3]) Vt allmärkust 1.

(7) Käesolev otsus käsitleb vaid loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamist (edaspidi nimetatud ka "jäätmekäitlusteenus") vahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2002, kuna 2002. aastal algatati uurimismenetlus. Jäätmekäitlusteenuse rahastamist alates 1. jaanuarist 2003 käsitletakse riigiabi nr NN 8/2004 raames.

(8) Loomsete jäätmete käitlemise maks kaotati 1. jaanuaril 2004. Jäätmekäitlusteenuse rahastamine on nüüd tagatud "tapamajamaksuga", mille suhtes komisjon ei ole vastuväiteid esitanud. [1] Selle toimiku uurimise raames saatsid Prantsuse ametivõimud komisjonile ka asjaomast teavet kõnealuse juhtumi kohta, eelkõige oma 29. detsembri 2003. aasta kirjaga.

II. **KIRJELDUS**

1. *LOOMSETE JÄÄTMETE KÄITLEMISE MAKS*

(9) Loomsete jäätmete käitlemise maks kehtestati Prantsuse maksuseadustiku artikliga 302a ZD, tulenevalt 26. detsembri 1996. aasta seaduse nr 96-1139 artiklist 1, mis käsitleb loomakorjuste ja loomsete jäätmete kogumist ja hävitamist ning millega muudetakse põllumajandusseadustikku. [2] Selle sätte kohaselt jõustus loomsete jäätmete käitlemise maks 1. jaanuaril 1997.

(10) Seadusega nr 96-1139 muudetakse Prantsuse põllumajandusseadustiku artiklit 264, mis sätestab nüüdsest: "loomakorjuste ning tapamajas inimestele ja loomadele toiduks kõlbmatuks tunnistatud liha ja loomajäätmete kogumine ja hävitamine on avalik teenus, mis kuulub riigi pädevusse."

(11) Seevastu põllumajandusseadustiku artikli 271 kohaselt, mida samuti kõnealuse seadusega muudeti, "teiste kui artiklis 264 sätestatud loomsete kõrvalsaaduste, samuti tapamajadest või loomasööda või loomset päritolu sööda käitlemise või valmistamise ettevõtetest pärinevate loomsete jäätmete hävitamine ei kuulu avaliku teenuse valdkonda. See tagatakse ainult kõnealuste tapamajade ja ettevõtete vastutusel. Välja arvatud juhul, kui nad on ise selleks volitatud või registreeritud, peavad nad usaldama jäätmete käitlemise haldusorganite poolt selleks volitatud või registreeritud ettevõtetele."

(12) Avaliku teenusega hõlmatud kogumine puudutab loomi, kes on surnud riigi territooriumil, ja eelkõige neid, kes on tapetud Prantsusmaa tapamajades ja on inimtoiduks. Korjuste kogumine toimub vaid juhul, kui tegemist on minimaalselt 40kiloste loomade või nende osadega. Seadus jätab loomsete jäätmete käitlemise maksust rahastatavate jäätmekäitlusteenuste seast selgelt välja teenused isikutele, kes omavad või valdavad loomakorjust ja kes "võivad" selle üle anda volitatud isikule, olemata selleks ometi kohustatud (põllumajandusseadustiku artikkel 265 II). Nii on välja arvatud kõik eraisikute valduses olevad lemmikloomade korjused. See väljaarvamine toob kaasa eraisikute rahastatud loomsete jäätmete käitlemise.

(13) Loomsete jäätmete käitlemise teenuseid osutavad eraettevõtted valivad prefektid põllumajandusseadustikus sätestatud tingimustel korraldatud hankekonkursside alusel. Nende juurde kuuluvates spetsifikaatides täpsustatakse töövõtja osutatud teenuste tasustamisviisi, mis välistab igasuguse tasu nõudmise avaliku teenuse kasutajatelt. Järelikult peavad jäätmekäitlusteenuse kohustusega jäätmekäitlusettevõtted osutama oma kogumis- ja hävitamisteenuseid kasutajatele (peamiselt loomakasvatajad ja tapamajad) tasuta ning neid tasustab eranditult riik (põllumajandusseadustiku artikkel 264-2).

(14) Loomsete jäätmete käitlemise maks on kehtestatud liha ja teiste kindlaksmääratud toodete ostmisele iga isiku poolt, kes teostab nende toodete jaemüüki.

(15) Maks puudutab põhimõtteliselt kõiki jaemüügiga tegelevaid isikuid. Maksustamise aluseks on igasugust päritolu ostude väärtus ilma käibemaksuta:

— linnu, jänese, metslooma, veise, lamba, kitse, sea ning hobuse, eesli ja nende ristandite liha ja rupskid, värsked või küpsetatud, jahutatud või sügavkülmutatud,

— soolaliha, sealihatooted, sulatatud searasv, hoidistatud liha ja töödeldud rups,

— lihal ja rupsil põhinev loomasööt.

Ettevõtted, kelle käive eelmise kalendriaasta jooksul ilma käibemaksuta oli alla 2 500 000 Prantsuse frangi (FRF) [3] (381 122 eurot), on maksust vabastatud. Maksumääraks on kinnitatud, sõltuvalt igakuisest müügikäibest ilma käibemaksuta, 0,5 % kuni 125 000 FRF (19 056 eurot) ja 0,9 % üle 125 000 FRF suuruse käibe puhul. Hiljem suurendati seda vastavalt 2,1 % ja 3,9 %ni (vt punkti 18).

[1] Riigiabi nr N 515/2003, kiri Prantsuse ametivõimudele nr K(2004) 936 lõplik, 30.3.2004

[2] Prantsuse Vabariigi Teataja nr 301, 27.12.1996, lk 19184.

[3] Kursiga 1 FRF = 0,15 eurot.

(16) Algselt, see tähendab alates 1. jaanuarist 1997, suunati maksutulu spetsiaalselt selleks loodud fondi, mille eesmärgiks oli loomakorjuste ning inimestele ja loomadele toiduks kõlbmatuks tunnistatud loomajäätmete kogumise ja hävitamise teenuse, st põllumajandusseadustiku artiklis 264 avaliku teenusena määratletud tegevuste rahastamine. Fondi haldas CNASEA (Centre national pour laménagement des structures des exploitations agricoles – riiklik põllumajandusettevõtete struktuuride korraldamise keskus).

(17) 2. juuli 1998. aasta seadusega 98-546, mis käsitleb mitmesuguseid majandus- ja finantssätteid, ([1]) kehtestati täiendav maks samadele maksumaksjatele, ajavahemikuks 1. juuli 1998 kuni 31. detsember 1998, eelkõige selleks, et rahastada veiste spongioosse entsefalopaatia (BSE) tekitajate kahjutustamist puudutavatele ühenduse normidele mittevastava kondijahu hävitamist, ning eriti ostu, transpordi, ladustamise ja käitlemisega seotud kulutusi. Ettevõtted, kelle käive eelmise kalendriaasta jooksul ilma käibemaksuta oli alla 3 500 000 Prantsuse frangi (FRF) (533 571 eurot), olid sellest täiendavast maksust vabastatud. Maksumääraks oli kinnitatud, sõltuvalt igakuisest müügikäibest ilma käibemaksuta, 0,3 % kuni 125 000 FRF (19 056 eurot) ja 0,5 % üle 125 000 FRF suuruse käibe puhul.

(18) 2000. aasta lisaeelarveseaduse artikliga 35 (seadus nr 2000-1353, 30. detsember 2000) ([2]) tehti loomsete jäätmete käitlemise maksu toimimismehhanismi mõned muudatused, mis jõustusid 1. jaanuaril 2001. Nende muudatuste eesmärk oli leevendada BSE kriisi mõju ja sellest tulenevaid lisakulusid. Seejuures laiendati maksumäära ka "teistele lihatoodetele". Maksumääraks on edaspidi kinnitatud 2,1 % igakuise kuni 125 000 FRF (19 056 eurot) suuruse müügikäibe korral ja 3,9 % üle 125 000 FRF suuruse müügikäibe korral. Lisaks vabastatakse maksust kõik ettevõtted, kelle käive eelmise kalendriaasta jooksul ilma käibemaksuta oli alla 5 000 000 Prantsuse frangi (FRF) (762 245 eurot). Ning lõpuks, alates 31. detsembrist 2000 suunati maksutulu punktis 16 nimetatud fondi asemel otse riigieelarvesse.

(19) See loomsete jäätmete käitlemise maksu suurendamine pidi vastama eelkõige vajadusele hävitada mitte ainult loomakorjuseid ning inimestele ja loomadele toiduks kõlbmatuks tunnistatud loomajäätmeid – mille hulk on BSE kriisi tagajärjel kahtlemata suurem kui varem – või loomakorjuste osi, mida varem kasutati kondijahu või teiste toodete valmistamiseks, vaid ka kondijahu, mille kasutamine oli ajutiselt keelatud nõukogu 4. detsembri 2000. aasta otsusega 2000/766/EÜ, mis käsitleb teatud kaitsemeetmeid transmissiivse spongioosse entsefalopaatia suhtes ja loomsete proteiinide loomatoiduks kasutamist. ([3])

2. *KOMISJONI TÕSTATATUD ARGUMENDID UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE RAAMES*

2.1. ABI OLEMASOLU

(20) Asutamiselepingu artikli 86 lõike 2 kohaselt alluvad üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavad ettevõtted asutamislepingu eeskirjadele, eelkõige konkurentsieeskirjadele niivõrd, kuivõrd nimetatud eeskirjade kohaldamine juriidiliselt ega faktiliselt ei takista nendele määratud eriülesannete täitmist. Kaubanduse arengut ei tohi mõjutada määral, mis oleks vastuolus ühenduse huvidega.

(21) Prantsuse ametivõimude hinnangul kuuluvad rahastatud meetmed avaliku huvi sfääri. Komisjonil ei olnud põhimõteliselt vastuväiteid avaliku teenuse olemuse osas, mida ametivõimud sellele teenusele omistada soovisid. Tegemist on tõepoolest tervishoiu ja keskkonnakaitse eesmärkidega põhjendatud otsusega. Siiski palus komisjon Prantsuse ametivõimudel täpselt määratleda kõik loomsete jäätmete käitlemise maksust rahastatud tegevused, et mõista maksu ulatust. Ning tundub tõesti, et maksust rahastati ka seadusega nr 96-1139 mitte ette nähtud tegevusi, nagu müügiks keelatud kondijahu hävitamine.

(22) Euroopa Ühenduste Kohus leidis, ([4]) et asutamislepingu artikli 86 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see ei hõlma riiklikku abi, mida saavad üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavad ettevõtted, kui selline meede ületab avaliku teenuse lisakulud. Käesoleva asja uurimismenetluse algatamise hetkel ootasid kohtus menetlust mitmed vaidlusküsimused selle kohta, kas meedet tuleb käsitada abina asutamislepingu artikli 86 lõike 2 tähenduses, kui kasu, mida ettevõtted sellest saavad, ei ületa lisakulu, mida nad kannavad neile siseriiklike eeskirjadega pandud avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmiseks. Komisjon leidis, et kõigepealt tuleb kindlaks määrata, kas loomsete jäätmete käitlemise ettevõtetele riigi poolt väljamakstud summasid saab käsitada avalike teenuste hulka kuuluva tegevusena. Seejärel tuleks kindlaks määrata, kas maksed ületasid ettevõtete poolt selliste tegevuste läbiviimiseks tehtud kulutusi.

([1]) Prantsuse Vabariigi Teataja nr 152, 3.7.1998, lk 10127.

([2]) Prantsuse Vabariigi Teataja nr 303, 31.12.2000, lk 21177.

([3]) EÜT L 306, 7.12.2000, lk 32. Otsus on tühistatud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1234/2003 (ELT L 173, 11.7.2003, lk 6).

([4]) Kohtu 22. novembri 2001. aasta otsus, kohtuasjas C-53/00, Ferring, Rec. lk 9067.

(23) Uurimismenetluse algatamise järgus ei olnud komisjonil kõiki vajalikke andmeid, et määratleda, kas järgiti kõiki avaliku teenuse kehtestamise kriteeriume. Et olla võimeline arvamust avaldama antud juhul loomsete jäätmete käitlemise ettevõtete valimiseks korraldatud riigihangete protseduuri kohta, palus Euroopa Komisjon Prantsuse ametivõimudel endale saata kogu kõnealuste riigihangete korraldust puudutav teave, mis võimaldaks Euroopa Kohtu sellealase praktika valguses [1] otsustada, mil määral need järgivad eelkõige nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/50/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike teenuselepingute sõlmimise kord. [2]

(24) Komisjon soovis saada ka teavet eelkõige abi mõju kohta kõnealustele ettevõtetele, ning tunnistust, et kõnealust abi kasutati vaid üldise huvi nimel täidetud ülesannete ülekulu rahastamiseks, ilma et neid saaks suunata teistele konkureerivatele tegevustele, mida need ettevõtted võivad ellu viia. Nõustudes küll, et jäätmekäitlusteenus võib olla vaadeldav üldist majandushuvi pakkuva teenusena, leidis komisjon ometi, et uurimismenetluse algatamise staadiumis olid säilinud mõned küsitavused abi mõju osas kasusaajatele ning teenuse enda rahastamise viisi osas.

(25) Menetluse algatamise hetkel võimaldas ühenduse põllumajandussektori riigiabi käsitlevate suuniste [3] punkt 5.6.2 (edaspidi "põllumajanduse suunised") uurida põllumajandussektorile antud riigiabi valdkonniti, näiteks abi põllumajanduslike jäätmete kogumiseks, käitlemiseks ja töötlemiseks. See pidi toimuma, võttes arvesse asutamislepingus ja ühenduse raamistikus keskkonnakaitseks kasutatava riigiabi kohta [4] sätestatud põhimõtteid. Nimetatud raamistiku kohaselt peab abi, juhul kui see osutub hädavajalikuks, olema rangelt piiratud tootmise täiendavate kulude kompenseerimisega kõnealuste toodete või teenuste turuhinna suhtes. Lisaks peab kõnealune abi olema ajutine ning põhimõtteliselt vähenema, et õhutada mõistliku aja jooksul järgima hindade õigsuse põhimõtet. Selles osas toetub komisjon ka põllumajanduse suuniste punktile 11.4.5, mis käsitleb võitlust loomahaiguste vastu.

(26) Kuid tundub, et Prantsusmaal ei osale kasusaavad põllumajandusettevõtted ja tapamajad üldse teenusest tulenevate kulutuste katmises. Seepärast oli komisjon seisukohal, et abi võib mitte vastata ühenduse reeglitega sätestatud tingimustele. Komisjonil oli seega kahtlusi põllumajandusettevõtete ja tapamajade loomakorjuste ning tapamajja toodud liha ja rupskite kogumise ja hävitamisega seotud kulutustest vabastamises seisneva abi kokkusobivuse kohta.

(27) Loomakorjuste käitlemise osas tundub, et Prantsusmaa kehtestatud süsteemi puhul ei osale kasusaavad põllumajandusettevõtted ja tapamajad üldse kõnealuse käitlemise kulutuste katmises. Lisaks näib, et see tasuta teenus on pidev ja mitte vähenev. Riigiabi nr NN 76/2000 [5] puhul leidis komisjon, et mis puudutab korjuste äraveo abi, siis äravedu aitab lõppu teha põllupidajate harjumusele väga reostavaid ja keskkonnale ning tervisele kahjulikke korjuseid põletada, maa sisse kaevata või ära visata. Komisjon tuletas ka meelde, et üldjuhul ei luba ta tegevusabi, mis vabastab ettevõtte osaliselt rahalisest koormusest, mis on seotud nende poolt põhjustatud reostuse või kahjulike mõjudega. Komisjon märkis, et sellest põhimõttest on juba tehtud erandeid, eelkõige jäätmekäitluse valdkonnas. Käesoleva asja uurimismenetluse algatamise hetkel ei olnud Euroopa Komisjonil andmeid, mis tõestaksid, et selline pidev ja mitte vähenev abi loomakorjuste kogumise ja käitlemise kulude katmisel oleks vajalik ning seega õigustatud, eelkõige üleilmse võitluse raames teatud haiguste vastu ja/või inimtervise kaitseks. Komisjon märkis ka, et Prantsuse õigusakt, millega kehtestati loomakorjuste äraveo kohustus, ei olnud kohaldatav kõigile põllumajandustootjatele.

[1] EÜT L 209, 24.7.1992, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/18/EÜ (ELT L 134, 30.4.2004, lk 114).

[2] Eelkõige kohtu 7. detsembri 2000. aasta otsus, kohtuasjas C-324/98, Telaustria Verlags GmbH ja Telefonadress GmbH *v* Telekom Austria AG, Rec. lk I-10745.

[3] EÜT C 28, 1.2.2000, lk 2.

[4] EÜT C 72, 10.3.1994, lk 3 abi elluviimise hetkel, seejärel asendatud uue raamistikuga (ELT C 37, 3.2.2001, lk 3).

[5] Komisjoni 4. oktoobri 2000. aasta otsus juhtumi NN 76/2000 kohta – Meetmed piima ja piimatoodete ning karjakasvatuse kvaliteedi ja hügieeni parandamiseks (EÜT C 334, 25.11.2000, lk 4).

(28) Tapamajja toodud liha ja rupskite puhul lubas komisjon menetluse algatamise hetkel väga konkreetsetes situatsioonides teatud kulude, mida tavaliselt peaksid kandma tootjad, 100 %st riigipoolset rahastamist. Euroopa Komisjon leidis seejuures, et loomsete jäätmete käitlemise teenusega seotud abi tarbimiseks kõlbmatuks tunnistatud loomajäätmete suhtes võib vastata põllumajanduse suuniste punktis 11.4.5 sätestatud tingimustele ning sellele võib kohaldada asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandit. Kuid selle erandi kohaldamiseks soovis komisjon, et Prantsuse ametivõimud tõestaksid iga loomaliigi kohta, keda teenus puudutab, et alati oli tegemist haigetelt loomadelt pärinevate jäätmetega või jäätmetega, mille hävitamise eesmärgiks on loomahaiguse leviku ärahoidmine. See puudutab ka lisamaksu, mis kehtestati ajavahemikuks 1. juuli 1998 kuni 31. detsember 1998.

(29) Maksu tasumisest vabastatud kaubandusettevõtete osas oli komisjonil uurimismenetluse algatamise hetkel põhjust arvata, et tegemist on abiga, mis kuulub põllumajanduse suuniste punkti 3.5 rakendusvaldkonda. Selle punkti kohaselt peab abimeede, et seda saaks lugeda ühisturuga kokkusobivaks, sisaldama teatavat stimuleerivat elementi või nõudma kasusaajalt vastuteenet. Käesoleval juhul näib maksuvabastus olevat kohustuste kergendamine, mis ei sisalda mingit stimuleerivat elementi ega nõua kasusaajalt mingit vastuteenet. Seega ei olnud abi kokkusobivus konkurentsieeskirjadega uurimismenetluse algatamise hetkel tõestust leidnud.

(30) Kondijahu hävitamise osas ei saanud komisjon uurimismenetluse algatamise hetkel selle rahastamise kokkusobivuse kohta seisukohta võtta, kuna puudusid täpsed andmed selle kohta, mis tüüpi toodet abimeede puudutas ja eelkõige, kas abi toodetud jahu hävitamiseks anti ka pärast ühenduse 2000. aasta detsembris kehtestatud keeldu. Lisaks ei teadnud komisjon, kas kõnealuse hävitamise raames makstud kompensatsioonid sisaldasid ülemääraseid kompensatsioone kondijahu tootjatele või selle hävitamise eest vastutavatele ettevõtetele. Komisjon palus Prantsuse ametivõimudel täpsustada, millist tüüpi tooteid abimeede puudutab, märkides ära nende tootmise kuupäeva, ja lisada kogu teave, mis võimaldab kontrollida, kuidas on välditud igasugust ülekompenseerimist.

2.2. ABI RAHASTAMINE

(31) Enne 2000. aasta 31. detsembrit kasutati jäätmekäitlusteenuse rahastamiseks maksulaadset lõivu, mis oli kehtestatud liha ja lihatoodete jaemüüjatele. Maksutulu oli suunatud spetsiaalselt selleks loodud fondi. Komisjon meenutas, et üldiselt on ta seisukohal, et riigiabi rahastamine kohustuslikest maksetest võib abi mõjutada, kuna selle protektsionistlik toime võib minna kaugemale abi otsesest ulatusest, ning et seega ei tohi abi rahastamiseks kasutada maksulaadset lõivu, mis puudutab ka teistest liikmesriikidest imporditud tooteid. Komisjon leidis uurimismenetluse algatamisel, et summa, mis saadi jäätmekäitlusteenuse rahastamiseks maksu kohaldamisel teistest riikidest imporditud toodetele, võib olla konkurentsieeskirjadega kokkusobimatu rahastamine, ning seega võib sel moel rahastatud riigiabi olla samavõrra kokkusobimatu asutamislepinguga.

(32) Alates 1. jaanuarist 2001 suunati maksutulu otse üldisesse riigieelarvesse. Komisjon tuletas meelde, et tema praktika kohaselt muudab maksutulu lisamine riigi eelarvesüsteemi tavaliselt võimatuks välja selgitada seost kõnealuse maksu ja riigi poolt kindlaks määratud, osutatud ja rahastatud teenuse vahel. Seega ei ole enam võimalik kinnitada, et maks on teiste toodete suhtes diskrimineeriv, kuna maksutulu seguneb teiste riigi tuludega, samas ei saa sellega otseselt siduda abi rahastamist.

(33) Siiski on kaheldav, kas ressurss ja selle kasutamine on tõepoolest teineteisest lahutatud. Nii tundub, et eelarves suunati maksutulu põllumajandusministeeriumi eelarvereale, kust see seejärel maksti CNASEA eelarvesse, mis on loomsete jäätmete käitlemise teenuse finantshalduse eest vastutav organ. [1] Lisaks osutus maksutulu ja teenuse rahastamise omavaheline kattuvus peaaegu täielikuks.

(34) Euroopa Kohus tuletas meelde, et maksukorra ja abi omavaheline võimalik seos kujutab tõsist probleemi, kui hinnatakse abi kokkusobivust asutamislepinguga. Kohus täpsustas, et kui siseriikliku abimeetme kokkusobivuse hindamisel asutamislepingu sätetega tekib tõsine probleem, saab komisjon nimetatud sätteid arvestades esitatud kaebustes tõstatatud küsimusi uurida vaid algatades asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse. [2]

[1] Aruanne riigieelarve muudatustest 2000. aasta kohta, dokument nr 2775, II köide.

[2] Kohtu 3. mai 2001. aasta otsus, kohtuasjas C-204/97, Portugal *v* Euroopa Komisjon, Rec. lk I-3175.

(35) Komisjon ei saanud uurimismenetluse algatamise hetkel võtta seisukohta süsteemi kokkusobivuse kohta asutamislepinguga, eelkõige seetõttu, et eksisteeriv süsteem võis olla diskrimineeriv teistest liikmesriikidest imporditud kauba suhtes, mida maks samuti puudutas.

(36) Komisjon märkis, et juhul, kui riigiabi rahastamist käsitati kehtivate konkurentsieeskirjadega kokkusobimatuna, tuleks ka sel moel rahastatud abi käsitada asutamisepinguga kokkusobimatutena niikaua, kuni püsib ebaõige rahastamine. Seda seetõttu, et abi rahastamise seaduslikkus on üks oluline tingimus selle kokkusobivaks tunnistamisel.

2.3. ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 86 LÕIGE 2

(37) Komisjon märkis ka, et igasugune asutamislepingu artikli 86 lõikega 2 õigustatav konkurentsieeskirjade rikkumine peab piirduma ainult üldist majandushuvi pakkuvate teenuste toimimiseks vajalike meetmetega. Kuid uurimismenetluse algatamise järgus ei näinud komisjon, mil moel loomsete jäätmete karjakasvatajate ja tapamajade jaoks tasuta käitlemise süsteem oleks vajalik süsteemi ja üldist majandushuvi pakkuvate teenuste heaks toimimiseks. Samuti ei näinud komisjon, miks loomsete jäätmete käitlemise teenuse hea toimimine eeldaks võimalikku tegevusabi ettevõtetele, millele maksu ei kohaldata või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtetele suuremate maksete ulatuses kui teenuse osutamise netokulu. Komisjon ei mõistnud ka, mille poolest on vajalik teistest liikmesriikidest imporditud toodete maksustamine.

(38) Ning lõpuks, menetluse algatamise järgus ei saanud komisjon välistada, et Prantsuse loomsete jäätmete käitlemise süsteemi korralduse tagajärjed võivad mõjutada liikmesriikide kaubavahetuse arengut ühenduse huvidele vastupidises suunas, muutes nii asutamislepingu artikli 86 lõike 2 mittekohaldatavaks. Nagu eelnevalt märgitud, võivad need tagajärjed puudutada nii lihakaubandust kui tapamajade teenust.

3. *TEISED OLULISED ELEMENDID*

(39) Nagu juba on välja toodud ka punktis 2, esitas komisjon 18. septembril 2000 põhjendatud arvamuse loomsete jäätmete käitlemise maksu kohta. Selles arvamuses märkis komisjon, et loomsete jäätmete käitlemise maksu süsteem on diskrimineeriv maksumeede, mis on kokkusobimatu asutamislepingu artikliga 90, kuna see on kohaldatav teistest liikmesriikidest pärinevale lihale, hoolimata asjaolust, et ainult Prantsuse lihatootjad saavad kasutada kõnealuse maksu tulust rahastatavat avalikku teenust.

(40) Lisaks on seoses loomsete jäätmete käitlemise maksuga Euroopa Kohtu poole pöördunud eelotsuse küsimiseks, vastavalt asutamislepingu artiklile 234, Lyoni halduskohus apellatsiooni astmes asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tõlgendamise kohta. ([1]) Kohus tegi selles küsimuses oma otsuse 20. novembril 2003 (edaspidi "*GEMO* kohtuasi".

(41) *GEMO* kohtuasja raames küsis Lyoni halduskohus Euroopa Kohtult eelotsust küsimuses, kas maksuseadustiku artiklis 302 ZD sätestatud lihamaksu võib käsitada abina asutamislepingu artikli 87 tähenduses.

(42) Kohus vastas, et loomakorjuste ja tapamajajäätmete kogumise ja hävitamise teenus, mida Prantsuse loomakasvatajad ja tapamajad kasutada saavad, on riigi vastutusalas. Kohus tegi kokkuvõtte, et asutamislepingu artikli 87 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et korda, mis tagab loomakasvatajatele ja tapamajadele tasuta tapamajajäätmete kogumise ja hävitamise, tuleb käsitada riigiabina.

III. **KOLMANDATE ISIKUTE ESITATUD MÄRKUSED**

(43) Huvitatud pooled esitasid järgmised märkused, mis edastati Prantsusmaale 11. veebruaril 2003.

1. *MÕNINGATE HUVITATUD ETTEVÕTETE ESITATUD MÄRKUSED*

(44) Järgmised märkused esitanud ettevõtted palusid neid puudutavate andmete konfidentsiaalsuse säilitamist. Pärast väljatoodud põhjenduste analüüsimist leidis komisjon, et nende soovi järgimine on kohane.

(45) Nende ettevõtete hinnangul kujutab loomsete jäätmete käitlemise maks endast riigiabi EÜ lepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, eelkõige loomakasvatajate ja tapamajade kasuks. Vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõikele 1, vabastades loomakasvatajad ja tapamajad neile kuuluvast rahalisest kohustusest, annab loomsete jäätmete käitlemise maks majandusliku eelise "teatavatele ettevõtetele", mis mõjutab "liikmesriikide vahelist kaubandust" ja "kahjustab konkurentsi", kuna vähendab Prantsuse liha ekspordi kulusid ja koormab liha importi ohtlike loomsete jäätmete hävitamise kuluga, mida nad on juba kandnud ka oma päritoluriigis.

([1]) Kohtu 20. novembri 2003. aasta otsus, kohtuasjas C-126/01. Majandus-, rahandus- ja tööstusministeerium *v* GEMO, kogumikus veel avaldamata.

(46) Lisaks leitakse, et meede on ebaseaduslik, kuna sellest ei teavitatud komisjoni. Komisjoni lõpliku kokkusobivust käsitleva otsuse tulemusel ei saaks tagantjärele reguleerida täidesaatvaid akte, mis olid kehtetud asjaolu tõttu, et need võeti vastu teadmatuses asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud keelust. Sel põhjusel oleks abi järelikult kokkusobimatu.

(47) Ning lõpuks, loomsete jäätmete käitlemise teenus ei peaks kuuluma asutamislepingu artikli 86 lõike 2 sätete raamistikku. Seega, isegi kui on tõsi, et loomsete jäätmete käitlemise teenust tuleb rahastada, ei ole ometi hädavajalik, et see rahastamine toimuks kokkusobimatu abi kaudu. Kõnealune rahastamine võiks suurepäraselt olla kohustus, mida teenuse kasutajad peavad täitma ja mis kajastuks liha hinnas, mida maksavad tarbijad. Lisaks loob maks diskrimineerimise kohalike ning samalaadsete imporditud toodete vahel, ning mõjutab seega liikmesriikide kaubavahetuse arengut ühenduse huvidele vastupidises suunas. See on takistuseks asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaldamisele.

2. *TÖÖDELDUD TOIDUAINETE ETTEVÕTETE ASSOTSIATSIOONI (ADEPALE) ESITATUD MÄRKUSED*

(48) ADEPALE märgib, et maksu väljatöötamise alguses oli tõsiseid probleeme veiste lihakehade hävitamisega, seda seoses BSE levikuga. Kuid kõige suurem osa hävitamisele kuuluvaist lihakehadest pärinesid piimandussektorist, kus lihatootmine on teisejärguline tegevus. Seega leiab ADEPALE, et maksu kehtestamine "liha" sektorile ja piimatoodetele antud täielik maksuvabastus ei ole vastuvõetavad. Üldisemalt, kui maksustada tuleb sektorid, mis toodavad hävitamisele kuuluvaid lihakehi, tuleb vähemalt seda tehes vältida diskrimineerimist; nii tuleks samu põhjendusi kohaldada ka munatoodetele.

(49) Olles kohaldatav liha baasil valmistatud toodetele, mis sisaldavad liha vähemalt 10 % kaalust, mõjutab maks valmistoitude mitmesuguseid koostisosi, nagu taimsed tooted, pakendid ja üldisemalt valmistoite tootvate ettevõtete püsikulusid ja tööjõukulusid. ADEPALE lükkab tagasi Prantsuse ametivõimude poolt valitud 10 % taseme ja leiab, et liha baasil valmistatud toode on toode, mille kaalust enamiku moodustab liha.

(50) Lisaks märgib ADEPALE, et tegemist on tarbimismaksuga, mis koormab diskrimineerivalt teatud toodete müügihinda tarbijatele. Sellest tuleneb märkimisväärne vahe enam kui 10 % liha sisaldavate toodete ja kõigi teiste toiduainete, st nii piima- ja munatoodete ning taimsete toodete kui ka kõigi teiste vähem kui 10 % liha sisaldavate toodete vahel.

(51) Lõpuks, kui maksu põhjenduseks on tervishoiu tagamine, siis selle sanitaarjärelevalve rahastamist käsitletakse ADEPALE andmetel üldiselt nõukogu 26. juuni 1996. aasta direktiivis 96/43/EÜ, millega muudetakse ja kodifitseeritakse direktiivi 85/73/EMÜ elusloomade ja teatavate loomsete toodete veterinaarkontrolli ja inspekteerimise rahastamise tagamise kohta, ja muudetakse direktiive 90/675/EMÜ ja 91/496/EMÜ, [1] ning kõnealuste direktiivide kajastumist Prantsuse õigussüsteemis.

3. *KAUBANDUS- JA LEVITUSETTEVÕTETE LIIDU (FCD) ESITATUD MÄRKUSED*

(52) FCD oli arvamusel, et abi annab kahekordse eelise: see piirab ettevõtja riske, mida tavaliselt peaks kandma loomsete jäätmete käitlemise ettevõtted, ja toob kaasa selle kulu kadumise, mis normaalselt oleks korjuseid ja loomajäätmeid tekitavate loomakasvatajate ja tapamajade eelarves.

(53) Praegu rõhutab FCD eelkõige, et Prantsuse abimeede on kokkusobimatu asutamislepingu artikli 86 lõikega 2, kuna puuduvad rahuldavad meetmed, mis tagaks tegeliku konkurentsi loomsete jäätmete käitlemise riigihangete omistamisel ning kuna selle teenuse rahastamisel esineb ülekompenseerimist.

(54) FCD märgib ka, et avalikud fondid, mida Prantsuse loomsete jäätmete käitlejad kasutada said, olid suunatud mitte ainult seaduses määratletud avaliku teenuse rahastamisele, vaid ka teiste, seaduse rakendusvälja mitte kuuluvate tegevuste rahastamisele, nagu pärast 2000. aasta detsembris välja antud ühenduse keeldu toodetud kui ka enne seda kuupäeva toodetud kondijahude hävitamiseks, milleks olevat loomsete jäätmete käitlejatele makstud kiiresti ja ilma riigihanketa abi summas 205 miljonit eurot.

[1] EÜT L 162, 1.7.1996, lk 1.

(55) FCD kinnitab, et alates 2002. aastast eksisteerib uus illegaalne riigiabi, mida rahastatakse maksust liha ostude pealt, lihunike kasuks, kes hävitavad ise enam kui kaksteist kuud vanade veiste selgrookondid, mis on otseses kontaktis seljaüdiga. Selle abi summa olevat olnud 20 miljonit eurot.

4. *HISPAANIA ESITATUD MÄRKUSED*

(56) Hispaania kinnitab asjaolu, et süsteem kahjustab liha ja lihatoodete importi teistest riikidest, kuna need peavad maksma maksu, saamata selle eest mingit kompensatsiooni, kuna maksutulu soodustab ainult Prantsuse loomakasvatajaid ja tapamaju.

(57) Seda probleemi tugevdas Hispaanias asjaolu, et alates 1. jaanuarist 2002 kaotati selles riigis kõik siseriiklikud abikavad, ning et liha jäätmete hävitamise kulu oli juba eksporditud toodete hinna sisse arvatud. Samuti kaotati sellest kuupäevast alates igasugune abi ettevõttest surnuna leitud loomade osas, loomakasvatajate võimalikud kulutused kattis kindlustussüsteem.

IV. **PRANTSUSMAA ESITATUD MÄRKUSED**

(58) 10. oktoobri 2002. aasta kirjaga esitasid Prantsuse ametivõimud oma märkused komisjoni otsuse kohta algatada kõnealuse abi suhtes asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus. Komisjoni palvel saadeti täiendavat teavet 23. septembri 2004. aasta kirjaga.

(59) Prantsuse ametivõimud pidasid vajalikuks lühidalt meelde tuletada jäätmekäitlusteenuse üldist tausta. Nad selgitasid niisiis, et jäätmekäitlusteenus kehtestati 26. detsembri 1996. aasta seadusega nr 96-1139 BSE kriisi kontekstis. Kõnealune seadus kuulub sanitaarkorraldusse, mis sisaldab ennekõike kaht olulist määrust:

— 28. juuni 1996. aasta määrus, millega muudeti 30. detsembri 1991. aasta määrust ja sätestati selliste kõrge riskiastmega lõpp-produktide põletamine, nagu seda on tapetud farmiloomad, mis ei ole mõeldud inimesele tarbimiseks, teised loomakorjused, haiguse vastu võitlemise programmi raames tapetud loomad, inimestele või teistele loomadele edasikanduvate haiguste kliiniliste tunnustega loomsed jäätmed, transpordi käigus hukkunud loomad, loomsed jäätmed, mis seavad ohtu inimeste või loomade tervise,

— 10. septembri 1996. aasta määrus, millega katkestati teatavate mäletsejate kudede ja neid sisaldavate toodete, nn eririskiga toorainete, turule- ja käibelelaskmine. See määrus sätestas teatavate veiste, lammaste ja kitsede peaaju, seljaüdi ja silmade turulepääsu katkestamise ning nende maksustamise samadel tingimustel kui kõrge riskitasemega toodete puhul.

(60) Need määrused, mis võeti vastu tarbijate tervise kaitse tagamiseks, keelasid (ettevaatusabinõuna) loetletud toodete lisamise toiduahelasse ja muutsid nende põletamise kohustuslikuks. Prantsuse ametivõimude arvates oleks neil korraldustel mõte vaid siis, kui need kuuluksid süsteemi, mis tagaks täieliku efektiivsuse. Nii ei olnud loomsete jäätmete käitlemise korraga, mis tulenes 1975. aasta 31. detsembri seadusest nr 75-1336, millega täiendati ja muudeti põllumajandusseadustikku loomsete jäätmete käitlemise tööstuse osas, [1] ning mis tugines jäätmete käitleja poolt kogutud toodete väärtustamisele, andes vastutasuks monopoolsed õigused jäätmete kogumiseks teatud piirkonnas.

(61) Neil tingimustel on Prantsuse ametivõimud otsustanud luua loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse, mis oleks vastutav kõigi põletamisele määratud kõrge riskiastmega ainete kogumise ja hävitamise eest.

(62) Prantsuse põllumajandusseadustiku artikkel 264, mida muudeti 26. detsembri 1996. aasta seadusega nr 96-1139, sätestab: "loomakorjuste ning inimestele ja loomadele tapamaja poolt toiduks kõlbmatuks tunnistatud liha ja rupskite kogumine ja hävitamine on avaliku teenuse ülesanne, mis kuulub riigi pädevusse."

(63) Alates 28. detsembri 2001. aasta seadusest nr 2001-1275 on neis sätetes selgelt välja toodud kõrge riskiastmega ainete mõiste, mis kuulus tapamajja toodud jäätmetena jäätmekäitlusteenuse raamidesse.

[1] Prantsuse Vabariigi Teataja, 3.1.1976, lk 150.

(64) Selles osas täpsustasid Prantsuse ametivõimud komisjonile, et jäätmekäitlusteenus on kohaldatav vaid inimeste või loomade tervisele sanitaarriski kujutavatele toodetele, ehk umbes 10 % loomsetest jäätmetest aastal 1996, teised loomsed subproduktid kogutakse endiselt kokku eraõigusliku lepingu raames. Alates aastast 2000 on see näitaja tõusnud 30 %ni, kuna eririskiga toorainete loetelu pikendati. See meede eristub sellest, mis kehtestati 1. detsembri 2000. aasta määrusega nr 2000-1166, [1] millega loodi uus kompensatsioonivahend ettevõtetele, kes toodavad teatud jahusid ja rasvu, mille kasutamine loomasöödа valmistamisel on 14. novembri 2000. aasta määrusega keelatud. Viimatinimetatud meetmest teavitati komisjoni 18. jaanuaril 2002.

(65) Kondijahude osas täpsustavad Prantsuse ametivõimud, et jäätmekäitlusteenus tegeleb vaid kõnealuse teenuse raames kogutud toodete töötlemise tagajärjel tekkinud jahude põletamisega. Selle abil ei rahastata nende toodete põletamist, mis on jahude loomasöödaks kasutamise keelu tulemuseks.

(66) Jäätmekäitlusteenuse rahastamine tagati 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2000 maksu abil, mis sätestati 26. detsembri 1996. aasta seaduse nr 96-1139 artikliga 1 ja mis suunati CNASEA hallatavasse fondi. Alates 1. jaanuarist 2001 on teenuse rahastamine tagatud riigieelarvest.

1. *ABI OLEMASOLUST LOOMSETE JÄÄTMETE KÄITLEMISE ETTEVÕTETELE*

(67) Prantsuse ametivõimud märgivad, et menetluse algatamise otsuse punktides 27–48 tunnistab komisjon, et jäätmekäitlusteenus, mis on põhjendatud tervishoiu- ja keskkonnakaitse eesmärkidega, võib kuuluda üldise majandushuvi mõiste alla asutamislepingu artikli 86 lõike 2 tähenduses. Komisjon tundis huvi eelkõige loomsete jäätmete käitlemise avalikku teenust osutavate ettevõtete tasustamise vastu avalikest fondidest.

(68) Prantsuse ametivõimud selgitasid, et loomsete jäätmete käitlemise ettevõtetele makstud kogusumma ajavahemikus 1997–2002 oli 828 552 389 eurot. See vastab täielikult loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse kulutuste suurusele. Summad maksti ettevõtetele välja kas seoses riigihangete või teenuste osutamise kohustuse kehtestamisega. Riigihanked viidi enamasti läbi departemangu ja regiooni tasandil, nagu ka teenuste osutamise kohustuse kehtestamine, mis teostati prefekti määruse alusel.

(69) Võttes arvesse riigihanke omistamise tingimusi ja kohustuslikele teenustele kohaldatavaid õigusakte, leiavad Prantsuse ametivõimud, et on välistatud, et teostatud maksetel oleks võinud olla mõju kasusaanud ettevõtete võimalikule konkureerivale tegevusele.

(70) Prantsuse ametivõimud märgivad, et vastavalt põllumajandusseadustiku artikli 264 lõikele 2, pärast selle muutmist 27. detsembri 1996. aasta määrusega nr 96-1229, mis käsitleb loomsete jäätmete käitlemise avalikku teenust ja millega muudeti põllumajandusseadustikku, [2] muudetud 30. oktoobri 1997. aasta määrusega nr 97-1005, [3] kohaldatakse jäätmekäitlusteenusele riigihangete korraldamise protseduuri. Nii sätestab jäätmekäitlusteenuse artikkel 264-2 eelkõige:

"I — Prefekt on igas departemangus vastutav loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse osutamise eest ning viib selleks läbi, vastavalt riigihankeseadustikus määratletud menetlusele, vajalikud riigihanked, mille eest ta on vastutav isik kõnealuse seadustiku artikli 44 tähenduses. Siiski, kui see on tegevuste iseloomuga põhjendatud, võib riigihankeid sõlmida sama ettevõttega, kas kogu teenuse kohta või osaliselt, mitme departemangu jaoks. […]

II — Erandina käesoleva artikli punkti I sätetest, võib mõningaid loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse osutamiseks vajalikke hankeid korraldada ka riiklikul tasandil, kui seda õigustavad tehnilist või majanduslikku laadi põhjendused […]".

(71) Prantsuse ametivõimud selgitavad, et vastavalt põllumajandusseadustiku artiklile 264-2 sisaldavad need hanketeated haldustingimuste osa, kus määratletakse riigihanke objektiks olevate teenuste iseloom, töövõtja osutatud teenuste tasustamisviis, mis välistab igasuguse tasu nõudmise avaliku teenuse kasutajatelt, teave, mis võimaldab hinnata teenuse kvaliteeti, ning tehniliste nõudmiste osa, kus määratletakse loomakorjuste ja loomsete jäätmete kogumise, transpordi, käitlemise ning vajadusel hävitamise tehnilised tingimused, järgides nõutavate sanitaarnormide täitmist.

[1] Prantsuse Vabariigi Teataja nr 279, 2.12.2000, lk 19178.

[2] Prantsuse Vabariigi Teataja nr 204, 31.12.1996, lk 19697.

[3] Prantsuse Vabariigi Teataja nr 255, 1.11.1997, lk 15908.

(72) Selle põhjal on riigihanked läbi viidud järgmistel tingimustel:

— aastal 1997 sisaldasid departemangu hanked kolme tehnilist osa: kogumine, jahuks muutmine ja jahu põletamine. Peaaegu iga kord jäi põletamist sisaldav osa tulemusetuks, mis selgitab oluliste loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse alla kuuluvatest toodetest saadud kondijahu laojääkide tekkimist,

— aastal 1998 puudutasid departemangu tasandil läbi viidud riigihanked vaid kogumist ja jahuks töötlemist. Põletamise osas avaldati riiklik hanketeade, kuid see osutus ebaefektiivseks, kuna puudusid vastavad infrastruktuurid. Tsementitehased, mis paistsid olevat kõige paremini kohandatud ettevõtted kondijahu kiireks põletamiseks asenduskütusena, pidid läbi tegema tehnilisi ümberkorraldusi ning ei asunud alati regioonides, kus toodeti kõnealuseid loomseid jäätmeid,

— aastatel 1999 ja 2000 viidi kogumise ja käitlemise riigihanked läbi departemangu tasandil ning põletamist käsitlevad riigihanked korraldati vaid kondijahu "tootvates" departemangudes, kas seoses töötleva tehase kohaloluga või seoses kondijahu laojäägi olemasoluga.

(73) Prantsuse ametivõimud rõhutasid, et suurem osa riigihanke menetlustest ei võimaldanud tagada jäätmekäitlusteenuse heaks toimimiseks hädavajalike teenuste osutamist.

(74) Prantsuse ametivõimud pidid korduvalt, eelkõige jahu põletamise faasi osas, kehtestama teenuste osutamise kohustused seoses olukorra pakilisuse, elanike tervise ja avaliku korraga. Kõnealused kohustused ehk sundkoormised viidi sisse 6. jaanuari 1959. aasta korralduse nr 59-63, mis käsitleb varade ja teenuste sundkoormist, ([1]) ja 26. märtsi 1962. aasta rakendusmääruse nr 62-367 alusel. ([2])

(75) Nende sätete kohaselt tasustatakse nõutavaid teenuseid hüvitiste näol, mis võivad kompenseerida vaid otsest ja kindlat varalist kahju, mida sundkoormis teenuse osutajale põhjustas. Need hüvitised võtavad arvesse vaid töö tasustaja selgelt ja vajalikult esitatud kulusid, kapitali amortisatsiooni ja tasustamist, mida hinnatakse üldlevinud alustel. Seevastu ei ole ette nähtud mingit hüvitust teenuse osutajale tulu eest, mida ta oleks saanud ülevõetud varade vabal kasutamisel või oma ametitegevuse vabal jätkamisel.

(76) Prantsuse ametivõimud esitasid kokkuvõtliku tabeli läbiviidud riigihangete ja sundkoormiste kohta aasta ja departemangu kaupa. See tabel on valminud departemangudes läbi viidud küsitluse tulemusena.

(77) Prantsuse ametivõimud selgitasid, et riigihanked viidi läbi esmajoones departemangu tasandil erinevate kestustega (6 kuust 3 aastani) Sundkoormised olid vajalikud, et kompenseerida tulemuseta jäänud riigihankeid või tagada loomsete jäätmete käitlemise teenuse jätkumine riigihangete ettevalmistamise ajal või hävitamist vajavate toodete kogu se järsu suurenemise tõttu uute tervishoiumeetmete tagajärjel.

(78) Punktis 76 vaadeldud tabel toob välja sundkoormiste kasutamise alates jäätmekäitlusteenuse loomisest (aastal 1997) kiireloomuliste sanitaarprobleemide tõttu, millele järgnesid regulaarselt läbi viidud riigihanked subproduktide kogumiseks ja töötlemiseks aastatel 1998–2000. Alates 2000. aastast täheldati probleeme hangete läbiviimisel märkimisväärsete muudatuste tõttu kõnealuste ohtlike ainete valdkonnas. 2001. aastal osutusid uue riigihankeseadustiku kohaselt läbi viidud regionaalsed riigihanked tulutuks, mistõttu tuli alates 2002. aastast kiiresti laiendada sundkoormiste kasutamist. Edaspidi ei soovinud riik Prantsuse ametivõimude kinnitusel sõlmida pikaajalisi lepinguid, selle põhjuseks oli juriidiline ebakindlus, mida põhjustasid esimesed arutelud komisjoni suuniste eelnõu üle.

(79) Sellises juriidilises kontekstis täidavad loomsete jäätmete käitlemise ülesandeid mitmed ettevõtted. Kõige tähtsamad neist, CAILLAUD, SARIA, FERSO-BIO ja Équarrissage Moderne du Var (Var'i loomsete jäätmete käitlemine), omavad kolmeteistkümmet tehast, mis muundavad jäätmekäitlusteenuse alla kuuluvad toored jäätmed kondijahuks. Teised ettevõtted, nagu VERDANNET ja SOTRAMO, tagavad ainult kõnealuste jäätmete kogumise. Mõned ettevõtted sekkuvad alles kondijahu põletamise faasis. Viimatinimetatud esindavad nelja tsementitehaste gruppi, LAFARGE, CALCIA, VICAT ja HOLCIM.

([1]) Prantsuse Vabariigi Teataja, 8.1.1959, lk 548.

([2]) Prantsuse Vabariigi Teataja, 4.4.1962, lk 3542.

(80) Prantsuse ametivõimud märgivad, et kõigis kogumise ja töötlemise faasides saab jäätmekäitlusteenuse alla kuuluvatele jäätmetele osaks eraldi käitlemine. Töötlemise puhul toimub see liigitatud seadmete määruse kohase spetsiaalse kõrge riskiga ainete käitlemise loa saanud tehastes. Võttes arvesse seda eripära, moodustab jäätmekäitlusteenuse ainete käitlemine nende tehaste peaaegu ainsa tegevuse. Seega on osutatud teenuste loetelu võimalik väga täpselt kindlaks teha. Teenuse hüvitise osa on hinnanguliselt keskmiselt 30 % töötleva tööstuse sektori tööstusgruppide käibest.

(81) Kokkuvõtteks, võttes arvesse jäätmekäitlusteenuse asutamist juriidilise dokumendi alusel ja riigihangete või sundkoormiste läbiviimisega seotud nõudeid, leiavad Prantsuse ametivõimud, et jäätmekäitlusteenuse raames teenuseid osutavatele ettevõtetele makstud hüvitised ei ületa neile kohustuste täitmisega tekitatud lisakulusid.

2. *ABI OLEMASOLUST LOOMAKASVATAJATELE JA TAPAMAJADELE*

(82) Prantsuse ametivõimud tuletavad meelde, et komisjoni arvamuse kohaselt võib loomakasvatajate ja tapamajade täielikku vabastamist nende loomakorjuste ja jäätmete kogumise eest tasumisest käsitada abina, kuna see vabastab nad jäätmete kogumise ja hävitamise kulust, mida nad vastasel juhul kandma peaksid. Isegi kui selline abi võib olla põhjendatud seoses haiguste vastu võitlemisega, leiab komisjon siiski, et see võib olla ühisturuga kokkusobimatu, kuna ületab põllumajanduse suunistega lubatud meetmeid.

(83) Esiteks juhivad Prantsuse ametivõimud komisjoni tähelepanu ajavahemiku 1996–2000 eripärale lihaturu seisukohast. Sest tõepoolest, kui korjused ja teised loomsed jäätmed olid Prantsusmaal 28. juuni ja 10. septembri 1996. aasta määrustega tarbimiseks kõlbmatuks tunnistatud ja põletamisele määratud, siis teistes liikmesriikides jätkati nende töötlemist.

(84) Ühenduse tasandil jõustusid otsused samade toodete turult eemaldamise ja hävitamise kohta alles 1. oktoobril 2000 eririskiga toorainete osas, vastavalt komisjoni 29. juuni 2000. aasta otsusele 2000/418/EÜ, millega reguleeritakse, seoses transmissiivse spongioosse entsefalopaatiaga, riskiteguriga materjali kasutamist ja muudetakse otsust 94/474/EÜ, ([1]) ja 1. märtsil 2001, vastavalt komisjoni 27. detsembri 2000 aasta otsusele 2001/25/EÜ, millega keelatakse teatavate loomsete produktide kasutamine loomatoidus. ([2])

(85) Harmoneerimise puudumisel nelja aasta jooksul võib Prantsuse ametivõimude hinnangul arvata, et veiseliha hinna kinnitamine teistes liikmesriikides, mis võttis arvesse korjuste ja teiste jäätmete kogumise võimalikku hinda, võttis samuti arvesse nende toodete väärtustamist. Prantsusmaal võis samade toodete jäätmekäitlusega seotud kuludest vabastamisel olla mõju veiseliha hinnale, kuid Prantsuse ametivõimude hinnangul ei saanud see mõju olla suurem mõjust, mida samale sektorile omas loomsete jäätmete käitlemise maksu maksmine.

(86) Prantsuse ametivõimud on seisukohal, et kui jäätmekäitlusteenuse sisseviimise mõjul liha hind oleks langenud, oleks tekkinud selge eelisseisund Prantsuse liha ekspordil teistesse liikmesriikidesse, kuid seda ei toimunud. Lisaks ei saa välja tuua ühtegi eelist ekspordi arengus Ühendkuningriiki, ainsasse liikmesriiki, kus BSE kriisi laiaulatusliku leviku tõttu oli kehtestatud oluline loomakorjuste töötlemise ja põletamise meede.

(87) Kui komisjon siiski leidis abi olemasolu asutamislepingu artikli 87 tähenduses, siis Prantsuse ametivõimud arvavad, et abi peaks olema põhjendatud kui üks element võitluses loomahaiguste vastu. Abi kokkusobivust võiks vaadelda 10. novembri 1986. aasta töödokumendi, mis oli kohaldatav loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse algatamise ajal või põllumajanduse suuniste seisukohast, eelkõige selle punktid 11.4 ja järgmised. Prantsusmaal võetud meetmete ainsaks eesmärgiks on ju nakatumisohu kaotamine.

(88) Olenemata sellest, milline oli komisjoni põhjendus, leiavad Prantsuse ametivõimud, et abi on lubatud, kui ühenduse või siseriiklikud meetmed võimaldavad kehtestada ametliku raamistiku võitluseks haiguse vastu, eesmärgiga eelkõige haigus piiravate meetmete ja kompensatsioonide abil välja juurida. Praegusel juhul ei ole kahtlust, et võitlus BSE vastu kuulub nii ühenduse kui siseriiklikul tasandil vastu võetud meetmete raamistikku.

([1]) EÜT L 158, 30.6.2000, lk 76. Otsus on kehtetuks tunnistatud määrusega (EÜ) nr 1326/2001 (EÜT L 177, 30.6.2001, lk 60).

([2]) EÜT L 6, 11.1.2001, lk 16. Otsus on kehtetuks tunnistatud määrusega (EÜ) nr 446/2004 (ELT L 72, 11.3.2004, lk 62).

(89) BSE kriis tõi välja tervishoiuriskid, mida on põhjustanud "kõrge riskiastmega" loomakorjuste ja jäätmete ning eririskiga toorainete kasutamine loomatoidus. Sellises kontekstis tuleb tagada ohtlikuks peetavate toodete täielik hävitamine tingimustes, mis välistaks igasuguse riskimise inimeste või loomade tervise valdkonnas.

(90) Loomakorjuste puhul kinnitavad Prantsuse ametivõimud, et komisjon on ise teinud järeldused selle vajaduse kohta keelata nende toodete väärtustamine, keelustades kariloomadele mõeldud loomasööda valmistamisel mitte ainult loomad, kes on põllumajandusettevõttes tapetud haiguse vastu võitlemise meetmete raames, vaid ka kõik põllumajandusettevõttes surnud veised, kitsed, lambad, kabjalised ja kodulinnud, keda ei tapetud inimesele mõeldud tarbimise eesmärgil (eelpool nimetatud otsus 2001/25/EÜ).

(91) Prantsuse ametivõimud kinnitavad, et lisaks on ilmnenud, et 2001. aastal toimunud loomakorjuste kõrvaldamine kariloomade toiduahelast tõi teistes sellest puudutatud liikmesriikides kaasa siseriiklike meetmete vastuvõtmise korjuste hävitamise kulude täielikuks katmiseks.

(92) Prantsuse ametivõimude seisukoht on, et tapamajajäätmed kuuluvad samasse inimeste ja loomade tervisele ohtlike toodete kategooriasse. See puudutab inimesele tarbimiseks sobimatuks tunnistatud tooteid, mille loetelu on kinnitatud 17. märtsi 1992. aasta määruses, milles käsitletakse tingimusi, millele peavad vastama lihatööstuste tapamajad värske liha tootmiseks ja turulelaskmiseks, ning määratakse kindlaks nende asutuste sanitaarkontrolli tingimused, ja 8. juuni 1996. aasta määruses, millega määratakse kindlaks kodulindude surmajärgse sanitaarkontrolli tingimused ning mis puudutab eelkõige mitmesuguste sanitaarvaldkonnas vastuvõetud ühenduse direktiivide ülevõtmist.

(93) Nii loomakorjuste kui tapamajajäätmete, sealhulgas eririskiga ained, kogumine ja töötlemine toimub teistest jäätmetest eraldatult.

(94) Prantsuse ametivõimud leiavad seega, et jäätmekäitlusteenuse abil rahastatud meetmed on põhjendatavad võitlusega loomahaiguste vastu.

3. *ABI OLEMASOLUST MAKSU TASUMISEST VABASTATUD ETTEVÕTETELE*

(95) Võimaliku abi olemasolu kohta 26. detsembri 1996. aasta seaduse nr 96-1139 artiklis 1 sätestatud ja Prantsuse maksuseadustiku artiklis 302a ZD kodifitseeritud maksu tasumisest vabastatud ettevõtetele selgitasid Prantsuse ametivõimud järgmist.

(96) Aastatel 1997–2000 kehtis maks igale ettevõttele, kes teostas liha ja teiste lihatoodete, nagu soolaliha, sealihatooted, sulatatud searasv, hoidistatud liha, töödeldud rups ning lihal ja rupsil põhinevad loomatoidud, jaemüüki ja kelle käive eelmise kalendriaasta jooksul ilma käibemaksuta oli võrdne vähemalt 2,5 miljoni Prantsuse frangiga.

(97) 2000. aasta lisaeelarveseaduse artikliga 35 laiendati maksustamist kõigile lihapõhistele toodetele.

(98) Alates 1. jaanuarist 2001 suurenesid maksumäärad, sõltuvalt igakuisest müügikäibest ilma käibemaksuta, 0,6 %-lt 2,1 %ni kuni käibeni 125 000 FRF ja 1 %-lt 3,9 %ni üle 125 000 FRF käibe puhul. Samaaegselt tõusis maksumäär 5 miljoni Prantsuse frangini (763 000 eurot) ilma käibemaksuta.

(99) Prantsuse ametivõimude kohaselt tugineti maksumäära kinnitamisel objektiivsele ja ratsionaalsele kriteeriumile. Arvutatuna maksukohustuslaste käibe põhjal ei too see kaasa konkurentsi kahjustamist maksukohustuslaste vahel.

(100) Kriteerium on seega objektiivne, kuna maksumäära kinnitamine välistab kõigi teiste põhjenduste arvestamise peale teenitud tulu summa. See on ka ratsionaalne, kuna vastab käibemaksuga maksustamise reaalse ja normaalse režiimi käibe tasemele. Siinkohal meenutavad Prantsuse ametivõimud, et lihaostude pealt makstav maks on kaetud ja kontrollitud vastavalt käibemaksu osas kohaldatavatele reeglitele. Samu maksutasemeid sai kasutada ka teistsugustes situatsioonides, nagu näiteks maks teatavate reklaamikulutuste pealt.

(101) Seeläbi olid maksu tasumisest vabastatud ettevõtted peamiselt käsitööonduslikud lihatööstused ja lihakauplused, mille puhul maksu sissenõudmine oleks kaasa toonud liiga suure kulu.

(102) Lisaks rõhutavad Prantsuse ametivõimud, et isegi kui tuleks arvestada komisjoni väidet, et selline valik võib mõjutada ühendusesisest kaubavahetust, oleks kõnealuse valiku tagajärjed väga piiratud, kuna:

— peamiselt varustavad Prantsuse turgu suured jaekaubandusettevõtted. Liha import teistest liikmesriikidest ulatub umbes 16 %ni kogu Prantsusmaal tarbitud lihast, ning on eelkõige suunatud koduseks tarbimiseks. Suured jaekaubandusettevõtted ei turusta seega märkimisväärsetes kogustes teistest liikmesriikidest pärinevat liha,

— spetsialiseeritud lihakauplused ei müü eranditult kohalikku või omamaist päritolu liha. Vastupidi, mõned lihakauplused varustavad end suures osas välismaal.

4. *MEETME RAHASTAMISEST*

(103) Prantsuse ametivõimud selgitavad, et komisjoni hinnangul võis jäätmekäitlusteenus olla rahastatud maksu abil, mis oli kokkusobimatu asutamislepingu artikliga 90, mis keelustab diskrimineeriva siseriikliku maksustamise. Nad meenutavad eelkõige 1998. aastal algatatud lepingu rikkumise menetlust.

(104) Selles osas juhtisid Prantsuse ametivõimud komisjoni tähelepanu argumentidele, mis nad esitasid komisjonile oma 18. septembri 1998. aasta kirjaga vastuseks 29. juuli 1998. aasta meeldetuletusele. Nimetatud kirjas jõudsid Prantsuse ametivõimud järeldusele, et loomsete jäätmete käitlemise maks ei vasta ühelegi nõutavale tingimusele, mis võimaldaks seda kvalifitseerida tollimaksuna või tollimaksuga võrdsustatud maksuna, st et seda saaks käsitada diskrimineeriva maksumeetmena asutamislepingu tähenduses. Nad juhivad ometi komisjoni tähelepanu asjaolule, et kompromissi eesmärgil suunati kõnealune maks alates 1. jaanuarist 2001 üldisesse riigieelarvesse (2000. aasta lisaeelarveseaduse artikkel 35).

(105) Väidete osas, mille kohaselt puudub tegelik eraldatus maksutulu ja selle suunamise vahel alates 1. jaanuarist 2001, on Prantsuse ametivõimud seisukohal, et neid tuleb vaadelda põhjendamatutena. Maks, nagu ka teised samaväärsed ressursid, on suunatud üldisesse riigieelarvesse, ilma et see oleks seotud mõne kindla põllumajandusministeeriumi jaotisega. Kuna kõnealune ministeerium on vastutav jäätmekäitlusteenuse elluviimise eest, on ometi vajalik talle selle ülesande täitmiseks vahendid tagada. Prantsuse ametivõimud kinnitavad, et need vahendid ei tulene mingil juhul kinnipeetud maksutulust.

(106) Prantsuse ametivõimud tuletavad meelde, et 26. detsembri 1996. aasta seaduse nr 96-1139 eesmärgiks oli reguleerida loomakorjuste ja inimesele tarbimiseks kõlbmatuks tunnistatud loomsete jäätmete kogumist ja hävitamist. Selleks loodi jäätmekäitlusteenuse ning selle rahastamise tingimused uue maksukorralduse abil. Seetõttu muudeti seadusega nr 96-1139 korraga nii põllumajandusseadustikku kui ka maksuseadustikku. Seaduse nr 96-1139 artikliga 1 maksuseadustikku lisatud säte oleks võinud koha leida ka 1997. aasta eelarveseaduses. Siiski sätestati artikli 302a ZD lisamine maksuseadustikku seadusega nr 96-1139, kuna ühtaegu nii protseduurilistel põhjustel ja parallelismi tõttu riigi uute kulutuste ja vajalike tulude vahel kui ka eesmärkide sarnasuse tõttu suunati maksutulu seekord jäätmekäitlusteenuse rahastamiseks mõeldud fondi.

(107) Prantsuse ametivõimud tuletavad meelde, et maksuseadustiku artikliga 302a ZD kehtestatud maks on maks liha ostmise pealt. Kuigi seda üldiselt nimetatakse tema esialgse eesmärgi tõttu loomsete jäätmete käitlemise maksuks, pole maks tegelikult kunagi sellist nime kandnud. Seaduse nr 96-1139 artikli 1 lõige B sätestas, et maksuseadustiku artikli 302a ZD kohaselt kogutud maksu tulu suunatakse fondi, mille eesmärgiks oli loomakorjuste ning inimestele ja loomadele toiduks kõlbmatuks tunnistatud loomajäätmete kogumise ja hävitamise rahastamine.

(108) 2000. aasta lisaeelarveseadusega lõpetati fondi rahastamine lihaostu maksust pärast 31. detsembrit 2000. Edaspidi ei ole lihaostu maks, mis sellisel kujul esineb riigieelarve tulude hulgas alates 1. jaanuarist 2001, enam määratud ühe kindla kulutuse rahastamiseks, vaid makstakse otse üldisesse riigieelarvesse. Seadusega nr 96-1139 asutatud fondi enam ei rahastata. Fond suleti ja jäätmekäitlusteenusega seotud kulutused lisatakse otse põllumajandusministeeriumi eelarvesse samuti nagu kõik teised kulutused, mille eest kõnealune ministeerium vastutab. 2000. aasta lisaeelarveseaduse eesmärgiks ei ole muuta 26. detsembri 1996. aasta seadust nr 96-1139, mille eesmärk on endiselt jäätmekäitlusteenuse korraldamine, vaid muuta maksuseadustikku ja kõnealuse avaliku teenuse rahastamisviisi, luues selleks spetsiaalse eelarvejaotise.

(109) Maksusumma arengu osas pärast 2000. aastat märgivad Prantsuse ametivõimud, et nad muutsid lihaostu maksu määra ja maksustamise alust 1. jaanuaril 2001, kui see määrati üldisesse riigieelarvesse. Teisi muudatusi pole tehtud kuni 2004. aasta 1. jaanuarini. 2000. aasta lisaeelarveseaduses tehtud muudatuste eesmärk oli, lisaks teistele rahanduslikku ja eelarvet puudutavatele meetmetele, korrigeerida riigi kulude ja tulude tasakaalu.

(110) Prantsuse ametivõimude sõnul on tõsi, et jäätmekäitlusteenuse rahastamine põllumajandusministeeriumi vahenditest moodustas uue olulise kuluallika, mis mõjutas samaaegset riigiressursside tasakaalustamist. Alates sellest kuupäevast ei ole vahendit maksumäära indekseerimiseks jäätmekäitlusteenuse rahastamise vajaduste suhtes. Lisaks selgitavad Prantsuse ametivõimud, et maksumäära ja maksustamise aluse muudatuste tulemusena saadud tulu oli aastal 2001 üldisematel eelarvetasakaalu põhjustel ilmselt kõrgem kui jäätmekäitlusteenuse kulutuste areng (vt tabel 1).

(111) Prantsuse ametivõimud täpsustasid, et jäätmekäitluseteenusega seotud fonde ei kasutatud muudel eesmärkidel kui ainult selle teenuse rahastamiseks. Aastatel 1997–2000 kasutati CNASEA hallatud fondi vaid jäätmekäitlusteenuse raamesse kuuluvate kõrge riskitasemega toodete kogumiseks, töötlemiseks ja põletamiseks. Sellel ei olekski saanud olla teistsugust kasutust, kuna Prantsuse ametivõimude kinnitusel sel ajavahemikul teised loomsed subproduktid väärtustati.

(112) Lisaks on maksutulu sama perioodi jäätmekäitlusteenuse kuludest märgatavalt väiksem. Pärast 1. jaanuari 2001 läbisid jäätmekäitlusteenuse toimimiseks vajalikud summad iga-aastase hääletuse parlamendis ning suunati põllumajandusministeeriumi eelarvesse, kes vastutas jäätmekäitlusteenuse rahastamise ja elluviimise eest. Need summad määrati kindlaks ainult vastavalt jäätmekäitlusteenuse kuluprognoosidele ja ilma mingi seoseta maksu võimaliku tuluga.

(113) Ning lõpuks tuletavad Prantsuse ametivõimud meelde, et maksutulu suunati jäätmekäitlusteenuse rahastamiseks mõeldud spetsiaalsesse fondi vaid aastatel 1997–2000. Sellel ajavahemikul ei saanud põllumajandusminister seega suunata ressursse jäätmekäitlusteenuse kulutuste katmiseks. Eelarvejaotis 44-71 loodi 2001. aastal. Ajavahemikus 1997–2000 ei tekkinud lihaostu maksust rahastatud fondil ülejääke.

(114) Prantsuse ametivõimude sõnul ei saa pärast 1. jaanuari 2001 enam tõestada seost maksu sissenõudmise ja põllumajandusministeeriumi poolt juhitud rahade vahel, mis tulenevad kogu riigieelarve ressurssidest.

(115) Prantsuse ametivõimude saadetud tabel 1 näitab maksutulusid ja jäätmekäitlusteenuse kulutusi. Sellest selgub, et loomsete jäätmete käitlemise maksutulude kogusumma aastail 1997–2002 oli 1 337 676 215 eurot ning jäätmekäitlusteenuse eest makstud kogusumma oli 828 552 389 eurot.

Tabel 1

(eurodes)

	Riigikassas registreeritud maksutulu	Jäätmekäitlusteenuse kulutused	Riigikassas registreeritud maksutulu	CNASEA-le makstud eelarveressursid	Jäätmekäitlusteenuse kulutused
1997	83 702 949	63 577 613			
1998	111 557 213	101 235 325			
1999	98 223 855	104 428 265			
2000	93 868 217	147 839 108			
kogusumma 1	387 352 234	417 080 311			
2001			423 083 271	185 684 975	181 777 656
2002			527 240 710	224 891 780	229 694 422
kogusumma 2			950 323 981	410 576 755	411 472 078

5. *TÄHELEPANEKUD KOLMANDATE ISIKUTE ESITATUD MÄRKUSTE KOHTA*

(116) 9. aprilli 2003. aasta kirjaga vastasid Prantsuse ametivõimud kolmandate isikute esitatud märkustele. Nende märkuste kohta esitasid nad järgmised kommentaarid.

(117) Märkuste osas, mille kohaselt jäätmekäitlusteenus ei kuulu asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaldusalasse, leiavad Prantsuse ametivõimud, et jäätmekäitlusteenuse osutamise eest vastutavaid ettevõtteid tuleb vaadelda, eelkõige rahva tervise kaitse huvidest lähtudes, üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavate ettevõtetena.

(118) FCD märkuste osas soovisid Prantsuse ametivõimud täpsustada, et jäätmekäitlusteenuse raames teostatakse kõrge riskiastmega toodete äravedu ja hävitamist sõltumata nende päritolust ning et seega ei esine jäätmekäitlusteenuse kasutajate erinevat kohtlemist.

(119) Väidetava ülekompenseerimise kohta jäätmekäitlusteenuse maksetes leiavad Prantsuse ametivõimud, et maksete puhul loomsete jäätmete käitlemise ettevõtetele ei ole ülekompenseerimine võimalik, kuna teenuse osutamist tasustatakse kas riigihangete korraldamise protseduuri raames või sundkoormiste raames, mille tagajärjel kompenseeritakse otsene ja kindel varaline kahju, mis tuleneb ettevõtjale pandud kohustusest.

(120) Prantsuse ametivõimud selgitavad, et vastupidiselt FCD väidetele ei rahastata jäätmekäitlusteenusele määratud fondist teisi tegevusi, mis ei kuulu seaduse kohaldusalasse. Jäätmekäitlusteenus seisab seega eraldi meetmest kondijahude hävitamiseks pärast nimetatud jahu loomatoidus kasutamise keelustamist.

(121) Prantsuse ametivõimud selgitavad, et ülesannete laiendamine kõigile eririskiga ainetele, mille FCD esile tõi, ei kujuta endast muud kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. oktoobri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1774/2002 sätete rakendamist, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimese toiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad. [1] Enne nimetatud määruse jõustumist ei olnud enam kui kaksteist kuud vanade veiste selgrookondid eririskiga toorainetena kirjas. Kõik eririskiga ained, mida Prantsuse seaduses selle mõiste all ei mainitud, kuulusid Prantsuse ametivõimude seisukoha järgi tapamajajäätmete kategooriasse. Selgrookontide lisamisel eririskiga toorainete loetellu isegi siis, kui need ei tule tapamajast, vaid lihatööstusest, oleks Prantsuse ametivõimud eririskiga ained seaduses selgelt tuvastanud. Seega oleks seadusemuudatus vaid rakendanud võrdse kohtlemise põhimõtet, mille kohaselt iga eririskiga toorainete omaja võiks samadel tingimustel jäätmekäitlusteenust kasutada.

(122) Hispaania valitsuse märkuste osas tõid Prantsuse ametivõimud esile arvud, mis näitavad, et Hispaania värske liha või külmutatud liha eksport nii teistesse liikmesriikidesse kui kolmandatesse riikidesse on alates 1995. aastast suurenenud, vastupidiselt Prantsuse liha ekspordile. Sellistes tingimustes, leiavad Prantsuse ametivõimud, ei saa Hispaania ametivõimud esitada lihakaubanduse ebasoodsa arengu põhjendusena asjaolu, et jäätmekäitlusteenus on Prantsusmaal tasuta, seda enam, et oma väite kinnituseks ei too nad ühtegi arvulist näitajat.

V. **HINNANG**

1. *ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIGE 1*

(123) Asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on, juhul kui asutamislepingus ei ole sätestatud teisiti, igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(124) Nõukogu 29. oktoobri 1975. aasta määruse (EMÜ) nr 2759/75, mis käsitleb sealihaturu ühist korraldust, artikli 21 alusel kohalduvad sealihasektoris asutamislepingu artiklid 87 ja 89. [2] Veiselihasektoris kohaldatakse neid nõukogu 17. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1254/1999, mis käsitleb veiselihaturu ühist korraldust, artikli 40 [3] alusel. Enne viimatinimetatud määruse vastuvõtmist kohaldati neid selles sektoris nõukogu 27. juuni 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 805/68, mis käsitleb veiselihaturu ühist korraldust, artikli 24 [4] alusel. Linnuliha sektoris kohaldatakse neid nõukogu 29. oktoobri 1975. aasta määruse (EMÜ) nr 2777/75, mis käsitleb linnulihaturu ühist korraldust, artikli19 [5] alusel.

1.1. RIIGI VAHENDITEST FINANTSEERITAVA VALIKULISE EELISE OLEMASOLU

(125) Kohus on *GEMO* kohtuasja raames juba pidanud avaldama arvamust riikliku loomsete jäätmete käitlemise teenuse kohta Prantsusmaal. Nagu kohus selles kohtuasjas märgib, nõuab asutamislepingu artikli 87 lõige 1, et määrataks kindlaks, kas antud õigussüsteemi arvestades on siseriiklik meede selline, mis soodustab "teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist" võrreldes teistega. Jaatava vastuse korral täidab meede selles sättes nimetatud riigiabile iseloomuliku valikulisuse kriteeriumi.

(126) Kohtu seisukohast on abina vaadeldav veel ka igasugune ükskõik millises vormis sekkumine, mis võib ettevõtteid otseselt või kaudselt soodustada või mida tuleb vaadelda kui majanduslikku soodustust, mida see ettevõte tavalistes turutingimustes saanud ei oleks. [6]

(127) Peale selle on Euroopa Kohtu praktika kohaselt alati olnud abina käsitatav ka sekkumine, mis erinevates vormides vähendab kulusid, mida ettevõte tavalises olukorras kandma peaks, ja mis seeläbi, olemata toetus selle sõna otseses mõttes, on sama iseloomuga ja omab viidatud mõju. [7]

---

[1] EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 668/2004 (ELT L 112, 19.4.2004, lk 1).

[2] EÜT L 282, 1.11.1975, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1365/2000 (EÜT L 156, 29.6.2000, lk 5).

[3] EÜT L 160, 26.6.1999, lk 21. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1899/2004 (ELT L 328, 30.10.2004, lk 67).

[4] EÜT L 148, 28. 6. 1968, lk 24. Määrus on kehtetuks tunnistatud määrusega (EÜ) nr 1254/1999.

[5] EÜT L 282, 1.11.1975, lk 77. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.5.2003, lk 1).

[6] Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsus, kohtuasjas C-280/00, Altmark, Rec. lk. I-07747 ja kohtu 22. novembri 2003. aasta otsus, ühendatud kohtuasjades C-34/01 ja C-38/01, Enirisorse, seni avaldamata.

[7] Kohtu 22. mai 2003. aasta otsus, kohtuasjas C-355/00, Freskot, Rec. lk I-5263.

(128) Kõnealust süsteemi finantseeritakse läbi avaliku võimu poolt kehtestatud maksulaadse lõivu ja sellest tulenevalt saab seda riigile süüks panna, nagu kohus ka *GEMO* kohtuasjas tehtud otsuses muuhulgas märgib.

(129) Mis puudutab abi olemasolu ja selle iseloomu, siis peab see olema rajatud loomsete jäätmete käitlemise süsteemi potentsiaalsete soodustatute ja süsteemi finantseerimise tasandil. Komisjon on menetluse alustamise ajal kindlaks teinud järgmised põhilised potentsiaalsete jäätmekäitlusteenuse soodustatute kategooriad:

— loomsete jäätmete käitlemise ettevõtted,

— loomakasvatajad ja tapamajad,

— kondijahu valdajad,

— liha jaemüügiga tegelevad ettevõtted, mille aastakäive jääb alla 2,5 miljoni Prantsuse frangi (alates 2001. aastast alla 5 miljoni frangi).

Uurimismenetluse käigus ja tuginedes komisjonile esitatud teabele sai kindlaks tehtud üks uus soodustatute kategooria:

— lihunikud ja lihakarnid, mis valdavad eririskiga tooraineid (SRM).

1.1.1. ***Abi loomsete jäätmete käitlusettevõtetele***

(130) Komisjon leidis uurimismenetluse alguses, et kõigepealt on vaja kindlaks teha, kas loomete jäätmete käitlemise ettevõtetele tehtud avalikke makseid saab vaadelda kui tasu avaliku teenusena käsitatava ülesande eest. Seejärel tuleks kindlaks määrata, kas maksed ületasid ettevõtete poolt selliste tegevuste läbiviimiseks tehtud kulutusi.

(131) Prantsusmaa seaduste kohaselt teostavad loomsete jäätmete käitlemise ettevõtted seadusest tulenevaid avaliku teenuse ülesandeid nii loomakorjuste kui ka inimestele tarbimiseks ja loomasöödaks kõlbmatuks tunnistatud liha ja rupskite kogumisel ja hävitamisel.

(132) Õigupoolest on Euroopa Kohus *GEMO* kohtuasjas viidanud sellele, et põllumajandusseadustiku artikli 264-1 kohaselt antakse loomsete jäätmete käitlemine kui avaliku teenuse ülesanne üle ettevõtjale departemangu prefektiga sõlmitud riigihankelepinguga.

(133) Asjaolu, et jäätmekäitlusteenust finantseeritakse lihamüüjatele pandud maksulaadse lõivu tulude kaudu näitab, et ettevõtted, kes seda teenust osutavad, saavad avalikest fondidest vahendeid selleks, et katta nimetatud teenuse täitmisega seotud kulud.

(134) Teiselt poolt on aga loomsete jäätmete käitlemine majandustegevus. Prantsusmaal domineerivad selles sektoris kaks suurt ettevõtet, kes jagavad 80–90 % turust ja kelle käive ulatub vähemalt ühel juhul üle 152 miljoni euro. [1]

(135) Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. a otsusest Altmarki kohtuasjas [2] tuleneb, et avalikeks teenusteks ettenähtud avalikud toetused ei ole asutamislepingu artikliga 87 hõlmatud juhul, kui need toetused on vaadeldavad kui hüvitis panuse eest, mida soodustatud ettevõtted teevad avaliku teenuse ülesannete täitmiseks. Igal juhul leiab kohus, et nõutav on järgmiste tingimuste esinemine:

a) esiteks peab ettevõte kindlalt tegelema avaliku teenuse ülesannete täitmisega ja need ülesanded peavad olema selgelt määratletud;

b) teiseks peavad näitajad, mille alusel hüvitist arvutatakse, olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistval kindlaks määratud;

c) kolmandaks ei ületa hüvitis summat, mis on vajalik, et katta täielikult või osaliselt avaliku teenuse ülesannete täitmisest tulenevad kulud, võttes arvesse nii sellega seotud väljaminekuid kui ka mõistlikku kasu ülesannete täitmise eest;

d) neljandaks, kui avaliku teenuse ülesandeid täitvat ettevõtet ei valita riigihanke menetluses, peab vajaliku hüvitise määra kindlaks tegema, analüüsides kulusid, mida peaks keskmine hästi juhitud ja nõutud avaliku teenuse ülesannete täitmiseks vajaliku piisava ressursiga ettevõte tegema, et neid ülesandeid täita, võttes arvesse nii sellega seotud väljaminekuid kui ka mõistlikku kasu ülesannete täitmise eest.

[1] Andmed pärinevad hr Roger Rigaudièrei koostatud Prantsusmaa Senati raportist nr 131, 1996–1997 korralisel istungjärgul.

[2] Ülalnimetatud juhtum C-280/00.

(136) Altmarki otsuse asjaolude kohta tegi komisjon märkused, mis on ära toodud punktides 137–153.

(137) Mis puudutab esimest tingimust, siis on jäätmekäitlusteenus loodud seadusandliku aktiga, 26. detsembrist 1996. aasta seadusega nr 96-1139, mis on kodifitseerituna esitatud põllumajandusseadustiku artiklites L 226-1 kuni L 226-10. Põllumajandusseadustiku artikkel 226-1 sätestab:

"loomakorjuste, liha, rupskite ja muude tapamajadest pärinevate inimestele tarbimiseks ja loomasöödaks kõlbmatuks tunnistatud loomsete toodete, samuti ka transmissiivse spongioosse entsefalopaatiaga seotud ohtlike ainete, edaspidi nimetatud eririskiga toorainete, mille nimekirja kehtestab põllumajandusminister, kogumine ja hävitamine, loetakse riigi pädevuses olevaks avaliku teenuse ülesandeks."

(138) Komisjon leiab nende käsutuses oleva teabe põhjal, et esimene Altmarki otsuses esitatud tingimus on täidetud.

(139) Mis puutub teise tingimusse, siis leiab komisjon, et näitajad, mille alusel hüvitist arvutatakse, on eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud. Liiatigi näeb 27. detsembri 1996. aasta rakendusmäärus nr 96-1229 ette, et jäätmekäitlusteenusele kohaldatakse täpsustatud tingimustel riigihankemenetlust.

(140) Prantsuse ametivõimude sõnutsi näeb põllumajandusseadustiku artikkel R 226-7 just nimelt ette, et igas departemangus vastutab jäätmekäitlusteenuse eest prefekt ja viib selleks läbi riigihankeseadustikus reguleeritud menetlusega vajalikud riigihanked. Erandina võib, kui tehnilised või majanduslikud tingimused seda õigustavad, viia riigihanke läbi üleriigilisel tasemel. Vastavalt põllumajandusseadustiku artiklile R 226-10 sisaldavad need hanketeated administratiivsete tingimuste osa, kus määratletakse riigihanke objektiks olevate teenuste iseloom, töövõtja osutatud teenuste tasustamise viis, teave, mis võimaldab hinnata teenuse kvaliteeti ja maksumust, nõuded avalikkuse teavitamiseks teenuse korraldamise ja pakkumise tingimuste kohta ning tehniliste nõudmiste osa, kus määratletakse loomakorjuste ja loomsete jäätmete kogumise, transpordi, käitlemise ning vajadusel hävitamise tehnilised tingimused, järgides nõutavate sanitaarnormide täitmist.

(141) Riigihangete läbiviimise menetlus, mis käesoleval juhul tuleb direktiivi 92/50/EMÜ lisast IA, tagab Prantsusmaa võimude arvates täieliku läbipaistvuse vajaduste kindlaks määramise ja soovitavate teenuste defineerimise osas. *Euroopa Ühenduste Teatajas* on avaldatud enam kui 300 pakkumiste kutset.

(142) Ainult juhul, kui pakkumise kutsed on jäänud tulemusetuks, mis tähendab, et ühtegi pakkumist või ühtegi sobivat pakkumist ei ole esitatud, rakendatakse territoriaalüksuste seadustiku alusel sundkoormisi vastavalt 6. jaanuari 1959. aasta määrusele nr 59-63 ja 26. märtsi 1962. aasta rakendusmäärusele nr 62-367, mis näevad ette hüvitise vormis tasustamise, mille juures võetakse arvesse kõik teenuste osutaja vajalikud ja kasulikud kulutused, hüvitamata seejuures saamata jäänud kasumit, mida oleks võinud saada, kui oleks jätkunud ettevõtte vaba majandustegevus

(143) Prantsusmaa ametivõimud on komisjonile edastanud tabeli, mis tõestab aastate ja departemangude lõikes, et loomsete jäätmete käitlemine on tõepoolest alati korraldatud läbi riigihanke või teenuse osutamise kohustuse kehtestamise menetluse.

(144) Komisjon leiab nende käsutuses oleva teabe põhjal, et Altmarki otsuse teine tingimus on täidetud.

(145) Mis puutub kolmandasse tingimusse, siis hüvitise suuruse osas kinnitavad Prantsusmaa ametivõimud, et see ei ületa summat, mis on vajalik avaliku teenuse ülesannete täitmisest tulenevate kulude täielikuks või osaliseks katmiseks. Riigihankemenetluse kasutamine tekitab ettevõtete vahel konkurentsi, mis toob välja avaliku võimu jaoks kõige kasulikuma pakkumise. Kui aga, nagu eelnevalt märgitud, pakkumiste kutsed tulemusteta jäävad, kasutatakse kohustusliku teenuse kehtestamise võimalust. Hüvitise arvutamine teostati kõige odavama pakkumise tasemel, kohaldades Prantsusmaa sundkoormiste kohta kehtivaid õigusakte.

(146) Prantsusmaal kehtivate haldusmääruste kohaselt tasutakse nõutavate teenuste eest hüvitisena, mis tohib kompenseerida vaid teenuse osutajale tekkinud otsese ja kindla varalise kahju. Selline hüvitis hõlmab üksnes kõiki teenuse osutaja vajalikke ja kasulikke kulusid, töötasu, amortisatsiooni ja kapitalikulu, mida hinnatakse üldlevinud alustel. Seevastu ei ole ette nähtud mingit hüvitust teenuse osutajale tulu eest, mida ta oleks saanud ülevõetud varade vabal kasutamisel või oma ametitegevuse vabal jätkamisel.

(147) Mis puudutab Altmarki otsuse kolmandat tingimust, siis peab selle kohta tegema järgmised tähelepanekud. Käesoleva uurimismenetluse algatamisel palus komisjon Prantsuse ametivõimudel esitada talle kogu teave, eriti mis puudutas asjassepuutuvatele ettevõtetele makstud summasid ja tõestust, et selle abiga finantseeriti üksnes üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamisega kaasnenud kulusid asutamislepingu artikli 86 lõike 2 mõistes. Lisaks paluti Prantsuse ametivõimudel näidata, et neid vahendeid ei saanud suunata teistele tegevusaladele, millel soodustatud ettevõtted võisid tegutseda (ristsubsideerimine).

(148) Komisjon märgib, et Prantsuse võimud piirdusid üksnes selgitustega, et loomsete jäätmete käitlemise ettevõtetele makstud kogusumma ajavahemikus 1997. aastast kuni 2002. aastani oli 828 552 389 eurot ning et see vastab loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse kuludele tervikuna. Komisjon saab niisiis tugineda vaid antud teabele.

(149) Käesoleval juhul ei luba täpsema teabe puudumine aastatel 1997–2002 loomsete jäätmete töötlemise ettevõtetele tehtud maksete suuruse kohta, mis tõendaks, et need maksed ei ole ühelgi juhul ületanud jäätmekäitlusteenuse teostamisest lähtuvaid kulusid, komisjonil kinnitada, et Altmarki otsuse kolmas tingimus oli tõepoolest täidetud. Lisaks ei saa komisjon täpsema teabe puudumisel jätkata neis ettevõtetes võimaliku ristsubsideerimise uurimist.

(150) Neid kahtlusi kinnitab ka 1997. aastal Prantsusmaa põllumajandusministri tellimisel alalise inspektorite koordinatsioonikomitee koostatud raport (COPERCI raport), mille kohaselt "on loomsete jäätmete käitlusettevõtted saanud tulu nende teenuste tasustamiseks sisse seatud maksutulu sissenõudmisest" ja samuti "on olemas potentsiaalne oht topeltmaksmiseks põletamise eest, kui makstakse teenuse eest, mida tegelikult ei täideta" ja "loomsete jäätmete käitlemine, mis oli enne hullu lehma kriisi struktuurses mõttes puudulik, on uuesti muutunud kasumlikuks".

(151) Komisjon leiab, et sellest tulenevalt ei saa kinnitada, nagu kohus seda nõuab, et hüvitised ei ületanud summat, mis on vajalik avaliku teenuse ülesannete täitmisest tulenevate kulude täielikuks või osaliseks katmiseks, võttes arvesse nii sellega seotud väljaminekuid kui ka mõistlikku kasu nende ülesannete täitmise eest.

(152) Siiski on õige, et täpsemad arvud ei toeta kaebajate väiteid loomsete jäätmete käitlusettevõtetele tehtud maksete ja jäätmekäitlusteenuse teostamisega kaasnevate kulude kohta, mis puudutavad nende ettevõtete ülekompenseerimist. Teiselt poolt ei näita jälle maksulaekumiste ja jäätmekäitlusteenuse maksumuse mittevastavus iseenesest tasakaalutust sooritatud maksete ja käitluskulude vahel.

(153) Eelnevate kaalutluste ja Prantsuse ametivõimude esitatud teabe valguses ei saa komisjon niisiis kokkuvõtvalt kinnitada, et kõik Altmarki otsuses esitatud tingimused olid täidetud ja et sellest tulenevalt ei saaks loomsete jäätmete käitlusettevõtete kasuks tehtud makseid paigutada riigiabi mõiste alla asutamislepingu artikli 87 lõike 1 mõttes.

(154) Isegi kui peamised maksu kaudu finantseeritud meetmetest kasu saajad olid põllumehed ja tapamajad (vt punkt 1.1.2), ei saa komisjon välistada, et loomsete jäätmete käitlusettevõtete kasuks tehtud maksed sisaldasid abi elemente artikli 87 tähenduses.

1.1.2. *Abi loomakasvatajatele ja tapamajadele*

(155) *GEMO* kohtuasjas leidis kohus, et asjaolu, et loomakorjuste ja tapamajajäätmete kogumise ja hävitamise teenust, mida Prantsuse loomakasvatajad ja tapamajad kasutada saavad, osutavad eraettevõtted, ei saa takistada selle võimalikku kvalifitseerimist riigiabina, kuna kõnealuse tegevuse korra algatajaks on avalik võim. Nimetatud kord on riigi vastutusalas.

(156) Kohus tegi kokkuvõtte, et asutamislepingu artikli 87 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et korda, mis tagab loomakasvatajatele ja tapamajadele tasuta tapamajajäätmete kogumise ja hävitamise, tuleb käsitada riigiabina põllumeeste ja tapamajade toetuseks.

(157) Käesoleval juhul ei ole kahtlust, et meetmeid loomakasvatajate ja tapamajade toetuseks rahastatakse riigiressurssidest, eelkõige läbi eelarveliste toetuste ja/või avaliku võimu poolt kohustuslikuks muudetud maksu tulust.

1.1.3. ***Kondijahu valdajad***

(158) Kuivõrd jäätmekäitlusteenusega seotud kondijahu on jahu, mis on saadud loomsete jäätmete töötlemise teenuse käigus ja mitte alates 2000. aastast kehtestatud kaubanduskeelu alla kuuluv jahu, tuleb järeldada, et sellise jahu hävitamine on vaid üks etapp jäätmekäitlusteenuse elluviimisest ning selle ilma igasuguse kaubandusliku väärtuseta materjali hävitamine on üks jäätmekäitlusteenuse alla kuuluv tegevus. Seega tuleb seda materjali vaadelda samuti kui "abi loomakasvatajatele ja tapamajadele", kuna see kujutab endast vaid kõnealustes ettevõtetes toodetud jäätmete hävitamise järgmist faasi. Jäätmete lõpliku hävitamise kulu on osa kulutustest, mille eest jäätmete tekitaja vastutab, ning nende enda kanda võtmisega pakub riik neile vaid täiendavat abi.

(159) Prantsuse ametivõimud on kinnitanud, et jäätmekäitlusteenus tegeleb vaid kõnealuse teenuse raames kogutud toodete töötlemise tagajärjel tekkinud jahude põletamisega. Selle abil ei rahastata nende toodete põletamist, mis on jahude loomasöödaks kasutamise keelu tulemuseks. Seda küsimust uurib komisjon ühe teise praegu vaatluse all oleva abimeetme raames (nr NN 44/2002). Seetõttu seda käesolevas otsuses ei vaadelda.

1.1.4. ***Abi eririskiga tooraineid valdavatele lihunikele ja lihakarnidele***

(160) Tegemist on meetmega, mis jõustus 1. jaanuarist 2002, ning mida rahastatakse loomsete jäätmete käitlemise maksust, eelkõige lihunike kasuks, kes hävitavad ise enam kui kaksteist kuud vanade veiste selgrookondid, mis on otseses kontaktis seljaüdiga.

(161) Prantsuse ametivõimud selgitasid, et enne aastat 2002 ei olnud enam kui kaksteist kuud vanade veiste selgrood eririskiga toorainena kirja pandud. Selgrookontide lisamisel eririskiga toorainete loetellu isegi siis, kui need ei tule tapamajast, vaid lihatööstusest, oleks Prantsuse ametivõimud eririskiga ained seaduses selgelt tuvastanud jäätmekäitlusteenuse alla kuuluvate jäätmetena. Prantsuse ametivõimud on seisukohal, et kõik eririskiga ained, mida Prantsuse seaduses selle nime all ei mainitud, kuulusid tapamajajäätmete kategooriasse.

(162) Kuid kuna need jäätmed kuuluvad jäätmekäitlusteenuse valdkonda ning nad ei liigu läbi tapamajade, tuleb järeldada, et nende hävitamine on esmajoones lihunike ülesanne, kes peavad ise käitlema enam kui kaksteist kuud vanade veiste selgrookonte.

(163) Niisiis on punktis "abi loomakasvatajatele ja tapamajadele" tehtud märkused kohaldatavad *mutatis mutandis* lihunikele, kes valdavad selle jäätmekäitlusteenuse aspekti alla kuuluvaid eririskiga aineid. Järelikult kujutab selgroogude tasuta äravedu lihunike ja lihakarnide juurest alates 1. jaanuarist 2002 riigiabi kõnealuste ettevõtete toetuseks.

1.1.5. ***Abi maksu tasumisest vabastatud äridele***

(164) Kohus on abi mõistet tõlgendanud nii, et selle eesmärgiks ei ole meetmed, mis tekitavad eristusi ettevõtete vahel koormiste osas, välja arvatud siis, kui see eristus tuleneb kõnealuse koormistesüsteemi olemusest ja tähendusest. Seega peab liikmesriik, kes on sisse viinud sellise eristuse ettevõtete vahel koormiste osas, tõestama, et see on kõnealuse süsteemi olemuse ja tähenduse poolest tõesti põhjendatud. [1]

(165) Seaduse nr 96-1139 kohaselt vabastatakse maksust liha jaemüügiga tegelevad ettevõtted, mille aastane käive on alla 2,5 miljoni Prantsuse frangi (seda taset tõsteti hiljem 5 miljoni frangini, vt punkt 18). Selline maksuvabastus toob kaasa riigi tulude vähenemise [2] ja ei näi olevat põhjendatud maksusüsteemi olemuse ja tähendusega, mille eesmärgiks on tagada riigi sissetulekud.

(166) Maksuvabastus ei puuduta ainult liha müügi käivet, vaid kogu müügikäivet. Nii on näiteks võimalik, et ettevõte, mis müüb eranditult liha ja saavutab selle lihamüügiga 2,4 miljonit frangise käibe, on maksust vabastatud. Seevastu üldine toiduainete kauplus, mille kogukäive on 10 miljonit franki, sellest 1 miljon franki liha müügist, on kohustatud maksu maksma. Kuna maks arvutatakse lihal põhinevate toodete väärtuse põhjal, ei ole põhjendatud maksust vabastada ettevõtet, mille käive lihamüügi osas on suurem, samas kui tema konkurent, kelle käive lihal põhinevate toodete osas on väiksem, peab maksu tasuma.

(167) Järelikult kujutab kõnealune maksuvabastus valikulist eelist maksust vabastatud äridele. [3] Niisiis on tegemist abiga maksust vabastatud müüjate toetuseks, kuna nende maksukoormus väheneb. Punktis 171 välja toodud lihakaubandust puudutavate arvude põhjal teeb komisjon järelduse, et väiksema kui 2,5 miljoni (ja hiljem 5 miljoni) frangise käibega ettevõtete maksust vabastamine on eelis, mis kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

---

[1] Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus, kohtuasjas C-159/01, Madalmaad *v* Euroopa Komisjon, seni avaldamata.

[2] Maksuvabastuste kohta vt kohtu 15. märtsi 1994. aasta otsus, Banco Exterior, kohtuasjas C-387/92, Rec. lk I-877, punkt 13.

[3] Süsteemi olemuse ja tähenduse kohta vt kohtu 17. juuni 1999. aasta otsust, Belgia *v* komisjon, kohtuasjas C-75/97, Rec. lk I-3671, punkt 33, milles viidatakse kohtu 2. juuli 1974. aasta otsusele, Itaalia *v* komisjon, kohtuasjas 173/73, Rec. lk 709, punkt 33.

1.2. MÕJU KAUBANDUSELE

(168) Enne kui võtta seisukoht, kas kõnealune abi mahub asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaldamisalasse, on esmalt vaja kindlaks teha, kas see võis mõjutada liikmesriikide vahelist kaubandust.

(169) Kohus on sedastanud, et kui liikmesriigi poolt antud soodustus tugevdab üht liiki ettevõtete positsiooni võrreldes teiste konkureerivate ettevõtetega ühendusesiseses kaubavahetuses, tuleb seda pidada sellest eelisest mõjutatuks. [1]

(170) Mis puudutab loomsete jäätmete käitlemist, siis on tegemist teenusega, mida võib osutada piiriülesel viisil. Sellest annab muuseas tunnistust mitme paljudes liikmesriikides, sealhulgas Prantsusmaal, teenuseid osutava piiriülese ettevõtte tegevus selles majandusharus. Sellest tulenevalt leiab komisjon, et Prantsuse loomsete jäätmete käitlejatele antud summad mõjutavad liikmesriikide vahelist kaubandust asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(171) Mis puutub loomsete jäätmete käitlusettevõtetesse, loomakasvatajatesse ja tapamajadesse, eririskiga toorainet valdavatesse lihakarnidesse ja lihunikesse, ilmestab hästi liikmesriikide vahel toimunud lihatoodete kaubavahetust paljude punktis 124 loetletud ühiste organisatsioonide olemasolu selles majandusharus. Tabelis 2 on näidatud Prantsusmaa ja teiste liikmesriikide vahelise kaubavahetuse ulatus kõige asjakohasemate toodete osas loomsete jäätmete käitlemise maksu rakendamise esimesel aastal.

Tabel 2

Prantsusmaa/EL 14	Loomaliha	Sealiha	Linnuliha
Import 1997			
Tonnides	286 000	465 000	140 000
miljonites ECU'des	831	1 003	258
Eksport 1997			
Tonnides	779 000	453 000	468 000
miljonites ECU'des	1 967	954	1 069

(172) Samuti näib olevat oluline märkida, et komisjonile esitatud arvude kohaselt importis Prantsusmaa 1999. aastal 2 297 miljoni frangi eest elusloomi, samal ajal kui söödava liha ja rupskite import ulatus peaaegu 17 000 miljoni frangini. Väga suure enamuse Prantsusmaale imporditud lihatoodete puhul on seega loomsete jäätmete käitlemine teostatud juba päritolumaal.

(173) Selles mõttes, nagu komisjon on juba ka uurimismenetluse alguses viidanud, tsiteerivad kaebajad samuti üht Prantsuse pettuste vastu võitlemise, konkurentsi ja tarbimise peadirektoraadi ringkirja, mille kohaselt "võib lihaostudelt võetav maks viia kasumlikkuse vähenemise või välismaiste tootjate müügivõimaluste ahenemiseni" ja selle tagajärjel "tekitab see kaubavahetustingimuste kahetsusväärse moondumise ohu".

(174) Komisjon järeldab niisiis, et loomakasvatajate ja tapamajade kasuks võetud meetmetest on vähemalt potentsiaalne oht kaubandusele olemas.

(175) Mis puudutab maksust vabastatud kaubandust, on komisjon arvamusel, et maksust vabastamisel on vähemalt potentsiaalne mõju piiriülesele kaubavahetusele, eriti piiriäärsetel aladel.

(176) Kokkuvõtteks näib, et kõik need abimeetmed üldiselt võetuna võivad liikmesriikide vahelist kaubandust mõjutada. Tõtt-öelda on vaadeldud majandusharud ühenduse tasemel konkurentsile väga avatud ja tundlikud igasugustele ühes või teises liikmesriigis võetud ettevõtet soodustavatele meetmetele.

1.3. KONKURENTSI KAHJUSTAMINE

(177) Lisaks on kohus *GEMO* kohtuasjas tehtud otsuses leidnud, et avaliku võimu sekkumine, mille eesmärgiks on vabastada loomakasvatajad ja tapamajad jäätmekäitlusteenuse raames rahalistest kohustustest, näib konkurentsi kahjustada võiva majandusliku soodustusena. Komisjon leiab, et selline järeldus on kohane ka loomsete jäätmete käitlusettevõtete, eririskiga toorainet valdavate lihunike ja lihakarnide ning maksetest vabastatud ettevõtete puhul. Tegelikult tegutsevad kõik need turuosalised konkurentsile avatud turul, kus kaubavahetuse maht, nagu öeldud punktis 171, on väga oluline, kusjuures teatud asjassepuutuvate toiduainetööstuse ettevõtete suurus on märkimisväärne.

[1] Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsus, kohtusjas 730/79, Philip Morris, Rec. lk 2671, punkt 11.

1.4. ABI ISELOOMU KOHTA TEHTAVAD JÄRELDUSED ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIKE 1 TÄHENDUSES

(178) Eelneva valguses leiab komisjon, et loomsete jäätmete käitlusettevõtete, loomakasvatajate ja tapamajade, eririskiga toorainet valdavate lihunike ja lihakarnide, samuti kui maksu tasumisest vabastatud ettevõtete kasuks võetud meetmed loovad neile soodustuse, mida teistel turuosalistel ei ole võimalik saada. Selline soodustus kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtteid ja teatud tooteid, mistõttu võib see mõjutada liikmesriikide vahelist kaubavahetust. Kokkuvõtvalt leiab komisjon, et neile meetmetele kohaldub asutamislepingu artikli 87 lõige 1.

2. *ABI SOBIVUSE HINDAMINE*

(179) Asutamislepingu artikkel 87 näeb siiski ette erandeid riigiabi asutamislepinguga kokkusobimatuse üldreeglist, kuigi mõned nendest ei ole ilmselgelt kohaldatavad, eriti need, mis on ette nähtud nimetatud artikli lõikes 2. Prantsuse ametivõimud ei ole sellistele eranditele viidanud.

(180) Mis puutub asutamislepingu artikli 87 lõikes 3 nimetatud eranditesse, siis neid peab rangelt vaatlema iga regionaalsele või harukondlikule abile suunatud programmi või iga üldise abikava kohaldamise üksikjuhul. Neid võib lubada üksnes siis, kui komisjon sedastab, et abi on vajalik mõne asjakohase eesmärgi saavutamiseks. Nimetatud erandite kohaldamine vastuteenet mittenõudvale abile tähendaks ühenduse huvidest mittelähtuva liikmesriikide vahelise kaubavahetuse ohustamist ja konkurentsi kahjustamist ja sellega seotud sobimatuid eeliseid mõnede liikmesriikide ettevõtjatele.

(181) Komisjon leiab, et käesoleva abi eesmärgiks ei ole edendada majanduse arengut regioonis, kus vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a on elatustase erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus. See ei ole ette nähtud ka üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti elluviimiseks või mõne liikmesriigi majanduse tõsise häire kõrvaldamiseks vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile b. Samuti ei ole abi ette nähtud kultuuri edendamiseks või kultuuripärandi säilitamiseks vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile d.

(182) Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkt c näeb aga ette, et ühisturuga kokkusobivaks võib pidada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi sel määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega. Selles punktis nimetatud erandi kohaldamiseks peab abi aitama kaasa kõnealuse sektori arendamisele.

2.1. ABI EBASEADUSLIKKUS

(183) Komisjon peab kõigepealt tähelepanu juhtima sellele, et Prantsusmaa ei ole komisjoni vastavalt asutamislepingu artikli 88 lõikele 3 informeerinud loomsete jäätmete käitlemise maksu kehtestamisest ega selle kaudu finantseeritavatest tegevustest. Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 88 kohaldamiseks [1] artikli 1 punktis f määratletakse ebaseaduslik abi kui uus abi, mis on kehtestatud vastuolus asutamislepingu artikli 88 lõikega 3. Kohustust riigiabist teavitada on käsitletud viidatud määruse artikli 1 punktis c. [2]

(184) Asjaolust, et Prantsusmaa poolt võetud meetmed sisaldavad riigiabi elemente, järeldub, et tegemist on uue abiga, millest ei ole komisjoni teavitatud ja mis seetõttu on asutamislepingu mõttes ebaseaduslik.

2.2. MITTETEATATUD MEETMETELE KOHALDATAVATE SUUNISTE KINDLAKSMÄÄRAMINE

(185) Kuna tegemist on maksulaadse lõivu kaudu finantseeritud riigiabiga, peab komisjon uurima nii finantseeritud tegevusi, see tähendab abi, kui ka nende finantseerimist. Kohtu seisukohast tulenevalt peab juhul, kui finantseerimise viis, eriti finantseerimine läbi kohustusliku maksukogumise, moodustas abimeetme koostisosa, komisjon uurimisel seda finantseerimise viisi ilmtingimata arvesse võtma. [3]

(186) Vastavalt põllumajandussuuniste punktile 23.3 ja ebaseadusliku riigiabi määratlemisel kohaldatavate reeglite kohta käivale komisjoni teatisele [4] peab igasugust määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti f kohast ebaseaduslikku riigiabi hindama vastavalt abi andmise ajal kehtivatele normidele ja suunistele.

---

[1] EÜT L 83, 27.3.1999, lk. 1. Määrust on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

[2] "Uue abina" on määratletud igasugune abi, st igasugune abikava või individuaalne abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas igasugune olemasoleva abi muudatus.

[3] Kohtu 21. oktoobri 2003. aasta otsus, ühendatud kohtuasjades C-261/01 ja C-262/01, Van Calster e.a., seni avaldamata.

[4] EÜT C 119, 22.5.2002, lk 22.

(187) Komisjon võttis 2002. aastal vastu ühenduse suunised, mis puudutavad TSE testidega, surnult leitud loomade ja tapamajajäätmetega seotud riigiabi [1] (edaspidi "TSE suunised"). Neid suuniseid tuleb järgida alates 1. jaanuarist 2003. TSE suuniste punktis 44 sätestatakse, et peale surnult leitud loomade ja tapamajajäätmetega seotud asjade, uuritakse määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti f mõttes ebaseaduslikku riigiabi vastavalt abi andmise ajal kehtivatele normidele ja suunistele. Niisiis nende kaht tüüpi abi osas on TSE suunised käesolevas asjas asjakohaseks raamistikuks.

(188) TSE suuniste punktides 46 ja 47 on toodud rida käesoleval juhul kohaldatavaid surnult leitud loomi ja tapamajajäätmeid puudutavaid sätteid.

(189) TSE suuniste punktist 46 tulenevalt, ei ole komisjon osas, mis puudutab surnult leitud loomadest tingitud kulutuste katmiseks ettenähtud riigiabi, seniajani oma poliitikat selgelt määratlenud, eriti mis puudutab ühelt poolt põllumajandussuuniste punktis 11.4 nimetatud haiguste vastu võitlemisele suunatud, kuni 100 %-list riigiabi lubavate normide ja teiselt poolt "saastaja maksab" printsiibi rakendamist ning jäätmekäitlusele antavat abi puudutavate normide vahelist omavahelist suhet. Sellest tulenevalt on komisjon enne TSE suuniste jõustumist ebaseadusliku riigiabi osas, mille eesmärk on katta surnult leitud loomade äravedamise ja hävitamise kulud, lubanud neid kulusid kuni 100 % ulatuses katvat abi, kui see on antud loomade tootmiseks, ümbertöötamiseks ja turustamiseks ning ei riku muid ühenduse õiguse norme.

(190) TSE suuniste punkti 47 alusel on komisjon tapamajajäätmetega seotud riigiabi osas võtnud alates 2001. aasta jaanuarist vastu rea üksikotsuseid, mis lubavad kuni 100 %ni ulatuvat riigiabi transmissiivset spongioosset entsefalopaatiat (TSE) puudutavate ühenduse uute õigusaktide kohaselt hävitamisele kuuluva eririskiga tooraine, kondijahu ja seda sisaldava loomasööda hävitamise kuludest. Nende otsuste aluseks on eelkõige põllumajandussuuniste punkt 11.4, mis võtab arvesse abi lühikest kestust ja vajadust pikas perspektiivis lähtuda "saastaja maksab" põhimõttest. Erandlikult on komisjon nõustunud, et sellist riigiabi antakse ka teistele ettevõtjatele peale nende, kes tegutsevad elusloomade tootmise valdkonnas, näiteks tapamajadele. Komisjon kohaldab samu põhimõtteid enne 2002. aasta lõppu ebaseaduslikult osutatud riigiabile TSEd puudutavate ühenduse uute õigusaktidega seotud võrreldavate kulude osas, ilma et rikutaks muid ühenduse õiguse norme.

(191) Mis puudutab võimalikku abi teiste ettevõtjate tegevuse toetamiseks, siis seda peab hindama põllumajandussuuniste valguses.

2.3. ANALÜÜS KOHALDATAVATE SÄTETE VALGUSES

2.3.1. *Abi*

2.3.1.1. **Abi loomsete jäätmete käitlusettevõtetele**

(192) TSE suuniste punktist 46 tulenevalt on komisjon enne TSE suuniste jõustumist ebaseaduslikku riigiabi, mille eesmärk on katta surnult leitud loomade äravedamise ja hävitamise kulud, lubanud kuni 100 % ulatuses neist kuludest, kui see on antud loomade tootmiseks, ümbertöötamiseks ja turustamiseks ning ei riku muid ühenduse õiguse norme.

(193) TSE suuniste punkt 47 sätestab, et komisjon on tapamajajäätmetega seotud riigiabi osas võtnud alates 2001. aasta jaanuarist vastu rea üksikotsuseid, mis lubavad kuni 100 %ni ulatuvat riigiabi transmissiivset spongioosset entsefalopaatiat (TSE) puudutavate ühenduse uute õigusaktide kohaselt hävitamisele kuuluva eririskiga tooraine, lihaja kondijahu ning seda sisaldava loomasööda hävitamise kuludest.

(194) Komisjon märgib samuti seoses TSE suuniste punktides 33 ja 34 sätestatuga, et ettevõtted valiti ja tasustati üldiselt turupõhimõtetele vastavalt, mittediskrimineerival viisil, võimalusel läbi ühenduse õigusele vastava ja kõigi eelduste kohaselt piisavalt avaliku pakkumiste kutse menetluse, et kindlustada asjassepuutuval teenusteturul vaba konkurents ja võimaldada pakkumiste kutse erapooletuse kontrollimist. Mis puudutab sundkoormisi, nõustub komisjon sellega, et seoses kiirete meetmete võtmise vajadusega ja pakkumiste kutsele antud vastuste puudumisega oli seegi tee kohane.

(195) TSE suuniste punktis 47 märgitakse, et erandlikult on komisjon nõustunud, et sellist riigiabi antakse ka teistele ettevõtjatele peale nende, kes tegutsevad elusloomade tootmise valdkonnas, näiteks tapamajadele. Komisjon leiab, et see erand peab hõlmama teised ettevõtted, mis tegelevad elusloomatootmisega lähedalt seotud tegevustega, nagu näiteks loomsete jäätmete käitlemine.

[1] EÜT C 324, 24.12.2002, lk 2.

(196) Esitatud asjaolude põhjal võib komisjon järeldada, et Prantsusmaal ajavahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2002 loomsete jäätmete käitlusettevõtetele antud 100 %ni tekkinud kulutustest ulatunud abi vastab TSE suuniste tingimustele.

2.3.1.2. **Abi loomakasvatajatele – surnult leitud loomad**

(197) TSE suuniste punktist 46 tulenevalt on komisjon enne TSE suuniste jõustumist ebaseaduslikku riigiabi, mille eesmärk on katta surnult leitud loomade äravedamise ja hävitamise kulud, lubanud kuni 100 % ulatuses neist kuludest, kui see on antud loomade tootmiseks, ümbertöötamiseks ja turustamiseks ning ei riku muid ühenduse õiguse norme.

(198) Esitatud asjaolude põhjal võib komisjon järeldada, et Prantsusmaal ajavahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2002 loomakasvatajatele antud 100 %ni tekkinud kulutustest ulatunud abi vastab TSE suuniste tingimustele.

2.3.1.3. **Abi tapamajadele – tapamajja toodud liha ja rupskid**

(199) TSE suunised sätestavad punktis 47, et tapamajajäätmetega seotud riigiabi osas, mis puudutab enne 2002. aasta lõppu ebaseaduslikult antud riigiabi, mis katab kuni 100 protsendiliselt eririskiga tooraine hävitamise kulud, seadustab komisjon liha- ja kondijahu ning nimetatud aineid sisaldava loomatoidu, mis tuleb hävitada vastavalt ühenduse uutele transmissiivset spongioosset entsefalopaatiat (TSE) käsitlevatele seadustele.

(200) Väljatoodud asjaolude põhjal võib komisjon seega järeldada, et kõnealused Prantsusmaal ajavahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2002 tapamajadele antud abi, mis katab kulutused 100 %, vastavad TSE suunistes esitatud tingimustele.

2.3.1.4. **Abi lihunikele – lihunike valduses olevad eririskiga toorained**

(201) TSE suuniste punkt 47 on kohaldatav *mutatis mutandis* lihatööstustes ja lihakarnides leiduvatele eririskiga toorainetele – antud juhul enam kui kaksteist kuud vanade veiste selgrood.

(202) Väljatoodud asjaolude põhjal võib komisjon seega järeldada, et kõnealused Prantsusmaal ajavahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2002 eririskiga tooraineid valdavatele lihunikele antud abi, mis katab kulutused 100 %, vastavad TSE suunistes esitatud tingimustele.

2.3.1.5. **Maksu tasumisest vabastatud ettevõtted**

(203) Komisjon märkis, et ettevõtete, mille aastane käive on alla 2,5 miljoni Prantsuse frangi, maksust vabastamine toob kaasa riigi tulude vähenemise ja ei näi olevat põhjendatud maksusüsteemi olemuse ja tähendusega. Kui riik võib küll sätestada meetmeid maksusüsteemi ratsionaalseks ja efektiivseks toimimiseks, näiteks väikeste ettevõtete maksustamisel eelkõige nende raamatupidamisnõuete kergendamiseks, [1] on ometi väga kaheldav, kas need meetmed võivad minna täieliku maksuvabastuseni. Lisaks, isegi kui sellised maksuvabastused oleks vastuvõetavad, on komisjon arvamusel, et neid tuleks piirata ainult väga äärmuslike juhtudeni, [2] kus ühelt poolt raamatupidamisnõudmised ja teiselt poolt maksuorganite poolne haldamine oleks kulukamad kui loodetav tulu.

(204) Kuid antud juhul ei ole taseme määramine 2,5 miljonile frangile, mis on suur summa, lihtsalt põhjendatav ning ei näi tulenevat seaduse nr 96-1139 ettevalmistustöödest. [3] Kõneluse maksuvabastuse valikulisus muutub ilmseks, kui võtta arvesse asjaolu, et komisjoni andmete kohaselt on 80 % lihast ja lihatoodetest müüdud suurtes kaubanduskeskustes, mille kogukäive ja ka liha müügikäive on komisjoni andmete kohaselt künnistasemest suuremad, [4] samas kui väiksed poed (lihatööstused), millel keskmiselt on tasemest väiksem käive (1,6 miljonit franki) on suurte poodidega konkureerivas positsioonis.

---

[1] Vt komisjoni teatist riigiabisid käsitlevate reeglite kohaldamise kohta ettevõtete otsest maksustamist puudutavatele meetmetele (EÜT C 384, 10.12.1998, lk 3).

[2] Vt sellest seisukohast teist maksuvabastust, mis on sätestatud maksuseadustiku artikli 302a ZD punktis V: "maksu ei pea maksma vaid juhul, kui igakuine ostude summa on alla 20 000 frangi ilma käibemaksuta", mis näib puudutavat väiksemaid kaupmehi.

[3] Tuleb märkida, et see probleem süveneb veelgi 2000. aasta lisaeelarveseaduse artikliga 35, kus taset tõstetakse 5 miljoni frangini.

[4] Supermarketi keskmine käive oli umbes 40 miljonit franki, millest peaaegu poole moodustasid värsked tooted; neist värsketest toodetest moodustas liha ja linnuliha vaid 22 %, mis annab meile "liha" müügikäibeks umbes 4 miljonit franki.

(205) Maksuvabastuse taseme mõju näib seega olevat soodne lihapoodidele ja teistele poodidele, samas kui valdav osa lihakaubandusest, mis toimub läbi suurte kaupluste, on maksustatud. Lisaks, kuna tase tugineb ainult kogukäibel (ja mitte ainult lihamüügi käibel), on võimalik, et lihapood, mille aastane käive on näiteks 2,4 miljonit franki, on maksust vabastatud, samas kui väiksema lihamüügi käibega, kuid künnistasemest suurema kogukäibega suur pood peab maksu maksma. Kõnealune maksuvabastus võib seega kaasa tuua diskrimineeriva kohtlemise erinevate liha jaemüüjate vahel kriteeriumi alusel, mis ei vasta parafiskaalse süsteemi sisemisele otstarbekusele.

(206) Komisjon ei ole seisukohal, et selline maksuvabastus oleks põhjendatud maksusüsteemi loogikaga, kuna Prantsuse ametivõimud ei ole toonud selle kohta mingeid arvestatavaid andmeid.

(207) Põllumajandustooteid (ja ka asutamislepingu lisa I alla mitte kuuluvaid tooteid, arvestades, et maks puudutab ka liha sisaldavaid tooteid) turustavate ettevõtete osas, kuna komisjon leiab, et ühendusesisene kaubavahetus on mõjutatud, leiab komisjon, et abi kuulub põllumajanduse suuniste punkti 3.5 rakendusvaldkonda. Selle punkti kohaselt peab abimeede, et seda saaks lugeda ühisturuga kokkusobivaks, sisaldama teatavat stimuleerivat elementi või nõudma kasusaajalt vastuteenet. Niisiis, välja arvatud ühenduse õigusaktides või põllumajanduse suunistes selgesõnaliselt väljendatud erandid, on ühepoolne riigiabi, mille eesmärk on lihtsalt tootjate rahalise seisukorra parandamine ning mis ei aita mingil moel kaasa sektori arengule, ja eelkõige selline abi, mis on eraldatud ainult hinna, kvaliteedi, tootmisühiku või tootmisvahendite ühiku põhjal, liigitatav tegevusabi hulka ning on ühisturuga kokkusobimatud.

(208) Käesoleval juhul näib maksuvabastus olevat kohustuste kergendamine, mis ei sisalda mingit stimuleerivat elementi ega nõua kasusaajalt mingit vastuteenet, ning selle kokkusobivust konkurentsieeskirjadega ei ole tõestatud.

(209) Mis puudutab enne 1. jaanuari 2000 antud abi, siis juba sel ajal oli komisjoni praktikas kasutusel mõiste tegevusabi, mida käsitletakse põllumajanduse suuniste punktis 3.5. Sellest tulenevalt ei ole kohaldatav asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c käsitletud erand abi keelustamise põhimõttest.

(210) Eelöeldu valguses teeb komisjon järelduse, et kõnealuse maksuvabastuse näol on tegemist kohaldatavate konkurentsieeskirjadega kokkusobimatu abiga.

2.3.2. ***Abi rahastamine***

2.3.2.1. **Enne 31. detsembrit 2000**

(211) Prantsuse ametivõimud otsustasid kuni 2000. aasta 31. detsembrini kasutada jäätmekäitlusteenuse rahastamiseks maksu haldamiseks loodud fondi suunatud maksulaadset lõivu, mis oli kehtestatud liha ja lihatoodete jaemüüjatele.

(212) Komisjon märkis punktis 2 nimetatud rikkumismenetluses, et loomsete jäätmete käitlemise selline finantseerimine välistab igasuguse tasu sissenõudmise loomsete jäätmete käitlemise teenuse tarbijatelt. Nii toob loomsete jäätmete käitlemise meetmete maksumuse riigi kanda võtmine kaasa Prantsuse toodangu omahinna alanemise. Maks on niisiis vaadeldav vastutasuna loomakorjuste ja tapamajajäätmete kogumise ja hävitamise täielikus siseriiklikus finantseerimises seisneva soodustuse eest.

(213) Seevastu, välja arvatud imporditud ja Prantsusmaal tapetud elusloomad, maksustatakse ka Prantsusmaal turustatud teistest liikmesriikidest pärit toodang samadel tingimustel, ilma vahet tegemata, kuid samas ei saa see mingit kasu fondist tulevatest finantseeringutest. Nende toodete puhul on seega tegemist puhta rahalise koormisega. Teiste sõnadega, kui nii omamaiste kui teiste liikmesriikide toodete puhul kasutatakse ühesugust maksustamise alust, maksumäära kindlaksmääramist ja sissenõude pööramist, siis maksutulu kasutamine nende puhul enam ühesugune ei ole.

(214) Komisjon hindas nimetatud rikkumismenetluse käigus loomsete jäätmete käitlemise maksu vastavust asutamislepingu artiklitele 25 ja 90.

(215) Komisjon leidis juba siis, et loomsete jäätmete käitlemise maks ei riku asutamislepingu artiklit 25 ja teda ei saa niisiis kvalifitseerida tollimaksuga samaväärse toimega maksuna, kuna Prantsusmaa ametivõimud olid näidanud, et maks ei ole suunatud eranditult tegevustele, mis puudutavad siseriiklikke tooteid, see tähendab Prantsusmaal toodetud liha.

(216) Asutamislepingu artikli 90 osas leidis komisjon, et Prantsusmaa on rikkunud talle asutamislepingu artiklist 90 tulenevaid kohustusi, maksustades nimetatud loomsete jäätmete käitlemise maksuga liha ja teiste kindlaksmääratud toodete ostmise kõigi nende toodete jaemüüjate käest selliselt, et Prantsuse toodete osas tasakaalustas nimetatud maksu, vähemalt osaliselt, loomakorjuste ja tapamajajäätmete kogumise ja hävitamise täielik riiklik finantseerimine, samal ajal kui teistest liikmesriikidest pärit turustatud tooteid maksustati samadel tingimustel, aga fondidest, kuhu maks suunati, tulevast soodustustest need mingisugust kasu ei saanud.

(217) Komisjon leidis niisiis, et loomsete jäätmete käitlemise maks on vastuolus asutamislepingu artikliga 90, sest see loob teistest liikmesriikidest pärinevate toodete suhtes ebavõrdse finantsolukorra. See puudutab igasugust imporditud liha ja ka elusloomi, juhul kui need loomsete jäätmete käitlemise meetmetest kasu ei saa. Selles osas on vaja rõhutada, et Prantsusmaal on teistest liikmesriikidest pärit liha import oluliselt suuremahulisem elusloomade omast.

(218) Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale, [1] leidis komisjon loomulikult, et riigiabi finantseerimine läbi kohustuslike koormiste võib avaldada mõju kaitseefektina, mis jääb välja abi eesmärgist. Kõnealune maks on iseenesest kohustuslik koormis. Järgides sama otsust, leidis komisjon, et abi ei või finantseerida ka teistest liikmesriikidest imporditud toodetele kehtestatud maksulaadsetest lõivudest.

(219) Võttes arvesse seda otsust, samuti asjaolu, et maksu kasutati riigiabi finantseerimiseks asutamislepingu artikli 87 mõttes ja et see oli loomult asutamislepingu artikliga 90 vastuollu mineva diskrimineeriva iseloomuga osas, milles teistest liikmesriikidest pärit toodetelt pidi maksma maksu, ilma et oleks saanud mingitki kasu fondidest, kuhu maks suunati, leidis komisjon, et teistest liikmesriikidest imporditud toodetelt kogutud maksutulu kujutab endast konkurentsireeglite mõttes riigiabi keelatud finantseerimist.

2.3.2.2. **Pärast 31. detsembrit 2000**

(220) Alates 1. jaanuarist 2001 suunati loomsete jäätmete käitlemise maks otse üldisesse riigieelarvesse, mitte enam selleks loodud fondi. Komisjon leiab, et maksutulu laekumine riigieelarvesse ei jäta üldiselt võimalust näha sidet nimetatud maksu ja mingi riigi poolt määratletud, osutatud ja rahastatud teenuse vahel. Seega ei ole enam võimalik kinnitada, et maks on teiste toodete suhtes diskrimineeriv, kuna maksutulu seguneb teiste riigi tuludega, samas ei saa sellega otseselt siduda abi rahastamist.

(221) Komisjon lõpetas rikkumismenetluse 26. juunil 2002. aastal. Siiski toodi komisjonile esitatud kaebuses välja argumente, mis väärivad käesolevas menetluses arvesse võtmist. Need argumendid tekitavad kahtlust, kas vahendid ja nende kasutamine on tõepoolest teineteisest lahutatud.

(222) Kuigi vastab tõele, et Prantsusmaa ametivõimude valitud uus süsteem näeb ette maksutulude laekumise riigieelarvesse, tundub, et eelarve sees suunatakse see tulu ühele konkreetsele põllumajandusministeeriumi eelarvereale, kust see edasi makstakse loomsete jäätmete käitlemise teenuse finantseerimise eest vastutava organi, CNASEA, eelarvesse. Komisjoni käsutuses olevad arvnäitajad näivad samuti eelnimetatud mitteseotuse kahtluse alla seadvat.

(223) Olles uurinud Prantsusmaa seadusandlust, tundus komisjonile, et vahendite ja nende kasutamise mitteseotus on näiline. Tegelikult tekitab selline mitteseotus praktikas samasuguse fiskaalsüsteemi, mille komisjon juba punktis 2 nimetatud rikkumismenetluse käigus asutamislepingu artiklist 90 tulenevalt kahtluse alla seadis.

(224) Prantsusmaa ametivõimud tunnistavad, et maksu laekumise ümberreguleerimisel peeti eelkõige silmas vajadust jätkata jäätmekäitlusteenuse finantseerimist. Selline põhjendus oli seda loogilisem, et täpselt sellel eesmärgil koguti maksu alates 1. jaanuarist 1997.

(225) Õiguslikus plaanis pole võetud vastu mitte ühtegi õigusakti, mis reguleeriks jäätmekäitlusteenuse finantseerimist loomsete jäätmete käitlemise maksu tulust, nagu oli 1997. aastal. Sel ajal sätestas 26. detsembri 1996. aasta seaduse nr 96-1139 artikkel 1, et maksutulu suunatakse loomakorjuste ja inimestele ja loomadele tarbimiskõlbmatuks tunnistatud tapamajajäätmete kogumise ja hävitamise fondi.

[1] Kohtu 25. juuni 1970. aasta otsus asjas 47/69, Prantsusmaa v komisjon, Rec. lk. 487.

(226) Prantsusmaa ametivõimud selgitavad, et alates 1. jaanuarist 2001 ei ole jäätmekäitlusteenuse finantseerimiseks kasutatavaid fonde enam olemas ja et jäätmekäitlusteenusele suunatud summad on kirjendatud põllumajandusministeeriumi eelarves kõrvuti teiste kuludega. Lisaks ei ole maksutulu suurus ja jäätmekäitlusteenuse kulud võrdsed. Maksutulu ulatub 2003. aastal 550 miljoni euroni, samal ajal kui põllumajandusministeeriumi kogutulud samal aastal on 280 miljonit eurot.

(227) Prantsusmaa ametivõimud leiavad sellest tulenevalt, et vaatamata algse pealkirja säilimisele, ei ole maksustamise eesmärgiks enam spetsiaalselt jäätmekäitlusteenuse finantseerimine.

(228) Komisjon märgib, et ühes praegu Euroopa Kohtu menetluses olevas kohtuasjas [1] on kohtujurist leidnud, et otsesest ja lahutamatust seosest maksu ja riigiabi vahel annavad tunnistust järgmised kriteeriumid: a) meede, kus abi finantseeritakse maksutulust; b) meede, kus maksutulu suunatakse just abi eesmärgiks; c) meede, kus tulenevalt asjassepuutuvast regulatsioonist, side maksutulu ja tema suunamise vahel abina mingisse valdkonda on kohustusliku iseloomuga; d) meede, mille puhul paar maks/abi mõjutab asjassepuutuva majandus(all)haru või asjassepuutuvate ettevõtete konkurentsisuhteid.

(229) Komisjon, leides, et tegemist on asjakohaste parameetritega, sedastab, et alates 1. jaanuarist 2001 ei ole Prantsusmaa õigusaktides ühtegi viidet loomsete jäätmete käitlemise maksu suunamisest konkreetseks eesmärgiks; niisiis ei näi maks sellest kuupäevast arvates enam olevat suunatud just jäätmekäitlusteenuse finantseerimiseks. Samuti ei näi olevat võimalik tuvastada sidet loomsete jäätmete käitlemise maksu ja selle tulude suunamise vahel.

(230) Komisjon võtab arvesse Prantsusmaa ametivõimude märkusi selle kohta, et jäätmekäitlusteenusesse suunatud rahasid ei kasutata muuks eesmärgiks kui vaid selle teenuse rahastamiseks. Pealegi näitab tabel 1, et aastatel laekumisest maksust aastatel 2001 ja 2002 (950 323 981 eurot) ning jäätmekäitlusteenuse jaoks makstud kogusumma (411 472 078 eurot) on kõike muud kui samad, et see oli nii mõlemal aastal ja et üksnes osa maksutulust on määratud jäätmekäitlusteenuse finantseerimiseks; see kaitseb tugevalt seisukohta, et loomsete jäätmete käitlemise maks ja jäätmekäitlusteenuse finantseerimine ei ole alates 1. jaanuarist 2001 seotud.

(231) Lisaks märgib komisjon, et pärast uurimismenetluse alustamist ei ole ta saanud kaebajatelt muud selgelt ja kindlalt nende argumente toetavat teavet. Kaebaja poolt esitatud argumendid ei võimalda komisjonil kinnitada seose olemasolu maksulaadse lõivu ja abikava vahel.

(232) Komisjon kinnitab seega veelkord lõpetatud rikkumismenetluses võetud seisukohti ja leiab, et loomsete jäätmete käitlemise maksu ja jäätmekäitlusteenuse finantseerimise vahel ei ole alates 2001. aasta 1. jaanuarist seost.

2.3.2.3. **Järeldused kahe perioodi kohta**

(233) Juhul, kui riigiabi rahastamist hinnatakse kehtivate konkurentsieeskirjadega kokkusobimatuks, peaks komisjon kasel moel rahastatud abi vaatlema asutamisepinguga kokkusobimatuna niikaua, kuni püsib ebaõige rahastamine. Seda seetõttu, et abi rahastamise seaduslikkus on üks oluline tingimus selle kokkusobivaks tunnistamisel.

VI. **KOKKUVÕTE**

(234) Riigiabi korraldus, mida Prantsusmaa rakendas ajavahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2000 loomsete jäätmete käitlemise ettevõtete, loomakasvatajate ja tapamajade toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava ning ka teistest liikmesriikidest pärinevaid tooteid puudutava maksu abil, järgis nimetatud abisaajate tasemel kohaldatavaid ühenduse sätteid. Kuid komisjon võis abi rahastamise tasemel tõdeda ka üht asutamislepingu artikli 90 rikkumist. Seetõttu ei saa komisjon kinnitada, et kõnealune abikava on sobiv, kuna see põhjustab imporditud ja kodumaiste toodete erisuguse kohtlemise.

(235) Komisjon peab käesoleval juhul kohaseks võtta vastu tingimuslik otsus, kasutades määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 7 lõikes 4 pakutud võimalust, mille kohaselt võib komisjon ühendada oma positiivse otsuse tingimustega, mis võimaldavad tal tunnistada abi kokkusobivust ühisturuga ja kohustustega, mis võimaldavad tal kontrollida oma otsuse täitmist.

(236) Et parandada artikli 90 rikkumine, ning kaotada seega tagasiulatuvalt diskrimineerimine, peab Prantsusmaa tagasi maksma selle osa maksust, mis mõjutas teistest liikmesriikidest pärinevaid tooteid, komisjoni poolt määratud tähtajaks ja tingimustel. Nimetatud rikkumise parandamine muudaks kõnealuse abi kokkusobivaks asutamislepingu artikliga 87.

[1] Kohtujurist Geelhoed'i kokkuvõte, esitatud 4. märtsil 2004, kohtuasjas C-174/02, Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, seni avaldamata.

(237) Komisjon määrab kindlaks tingimused, mida kõnealusel tagasimaksmisel järgima peab. Niisiis peab Prantsusmaa maksukohustuslastele tagasi maksma selle osa maksust, mis mõjutas teistest liikmesriikidest pärinevaid lihatooteid vahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2000, järgides täielikult järgmisi tingimusi:

— maksimaalselt kuue kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatamise kuupäevast teavitab Prantsusmaa maksukohustuslasi individuaalselt neile kehtivast spetsiaalsest hüvitise õigusest,

— tagasimakse taotluse esitamiseks peab maksukohustuslastel olema siseriiklikule õigusele vastav tähtaeg, mis igal juhul peab olema minimaalselt kuus kuud;

— tagasimaksmine peab toimuma maksimaalselt kuue kuu jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast,

— tagasimakstud summad peavad olema ajaldatud, võttes arvesse intresse alates maksu tasumise kuupäevast kuni tegeliku tagasimaksmiseni. Intressid arvutatakse komisjoni viitemäära alusel, mis on sätestatud viite- ja diskontomäärade kinnitamise meetodis, ([1])

— Prantsuse ametivõimud nõustuvad igasuguse mõistliku tõendiga maksukohustuslaste poolt, mis näitab seda osa maksust, mis mõjutas teistest liikmesriikidest pärinevaid lihatooteid,

— tagasimakse õigust ei saa seada sõltuvusse teistest tingimustest, eelkõige mitte sellest, et maksu ei ole edasi suunatud,

— juhul, kui maksukohustuslane ei ole veel maksu maksnud, loobuvad Prantsuse ametivõimud ametlikult maksu sissenõudmisest, sealhulgas võimalikest intressidest hilinenud makse korral,

— maksimaalselt kahekümne kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatamise kuupäevast saadavad Prantsusmaa ametivõimud komisjonile täieliku aruande, mis tõendab tagasimakse meetme nõuetekohast täideviimist.

(238) 9. detsembri 2004. aasta kirjaga kohustub Prantsusmaa neid tingimusi järgima.

(239) Juhul, kui Prantsusmaa ei täida oma kohustust seoses nimetatud tingimustega, võib komisjon kas ametliku uurimismenetluse uuesti algatada, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 659/1999 artiklis 16, või anda asja arutamiseks Euroopa Kohtusse, nagu on sätestatud nimetatud määruse artiklis 23. Komisjon leiab, et antud juhul oleks esimene variant kohasem. Sellise variandi tulemuseks võiks nimetatud määruse artikli 14 kohaselt olla negatiivse lõpliku otsuse vastuvõtmine koos kogu kõnealusel ajavahemikul osutatud abi, mille kogusumma on hinnanguliselt 417 080 311 eurot, tagasinõudmisega.

(240) Riigiabi korraldus, mida Prantsusmaa rakendas ajavahemikus 1. jaanuarist 2001 kuni 31. detsembrini 2002 loomsete jäätmete käitlemise ettevõtete, loomakasvatajate ja tapamajade toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

(241) Riigiabi korraldus, mille Prantsusmaa kehtestas aastal 2002 eririskiga toorainet valdavate lihunike ja lihakarnide toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

(242) Meede teatud lihamüügi ettevõtete lihaostu maksust vabastamiseks, mis kehtis 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2002, on ühisturuga kokkusobimatu riigiabi.

(243) Käesoleva otsuse teemaks olevatest abimeetmetest ei ole komisjoni vastavalt asutamislepingu artikli 88 lõikele 3 teavitatud ja seetõttu on need vaadeldavad ebaseaduslike abimeetmetena määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti f tähenduses.

(244) Komisjon avaldab kahetsust, et Prantsusmaa kehtestas nimetatud meetmed, rikkudes nii asutamislepingu artikli 88 lõiget 3.

(245) Abimeetmete osas, mis võeti vastu, ootamata komisjoni lõplikku otsust, tuleb meelde tuletada, arvestades asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud protseduurireeglite siduvat iseloomu, st reeglite iseloomu, mille otsest mõju on Euroopa Kohus tunnistanud oma otsustes Carmine Capolongo *v* Azienda Agricola Maya, ([2]) Gebrueder Lorenz GmbH *v* Allemagne ([3]) ja Steinicke ja Weinlig *v* Allemagne, ([4]) ei ole võimalik tagantjärele parandada kõnealuse abi õigusvastasust (otsus Toidukaupade väliskaubanduse riiklik liit ja teised *v* Prantsusmaa ([5])).

([1]) Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kinnitamise meetodi kohta (EÜT C 273, 9.9.1997, lk 3).

([2]) Kohtu 19. juuni 1973. aasta otsus, kohtuasjas 77/72, Rec. lk 611.

([3]) Kohtu 11. detsembri 1973. aasta otsus, kohtuasjas 120/73, Rec. lk 1471.

([4]) Kohtu 22. märtsi 1977. aasta otsus, kohtuasjas 78/76, Rec. lk 595.

([5]) Kohtu 21. novembri 1991. aasta otsus, kohtuasjas C-354/90, Rec. lk I-5505.

(246) Euroopa Kohus tuletas meelde, et kui abimeede, mille rahastamisviis on meetme lahutamatu osa, võeti vastu, olemata teadlik teavitamise kohustusest, peab siseriiklik kohus üldjuhul tegema korralduse spetsiaalselt selle abi rahastamiseks kehtestatud maksu või sissemakse tagastamiseks. Ta meenutab ka, et siseriiklik kohus peab kaitsma kohtule alluvate isikute õigusi riigivõimu võimaliku teadmatuse vastu asutamislepingu artikli 88 lõike 3 viimases lauses sätestatud ja otsest mõju omavast abimeetmete kohaldamise keelust. Selline kohtule alluvate isikute poolt välja toodud ja siseriikliku kohtu poolt sedastatud teadmatus peab sundima viimatinimetatuid tegema sellest kõik järeldused, vastavalt siseriiklikule õigusele, nii kõnealuste abimeetmete elluviimise kui omistatud rahaliste toetuste katmise osas. [1]

(247) Komisjonil ei ole täpseid andmeid, mis ulatuses sel alusel tehtud või tehtavad tagasimaksed võivad kaasa tuua täieliku tagasimaksmise, eelkõige kogu teistest liikmesriikidest pärineva liha pealt makstud maksu osas.

(248) Õigusvastaselt osutatud abi korral, kui see on ühisturuga kokkusobimatu, sätestab määruse (EÜ) 659/1999 artikli 14 lõige 1, et komisjon otsustab, et asjaomane liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abi kasusaajalt tagasi nõuda. See tagasimaksmine on vajalik varasema olukorra taastamiseks, kõrvaldades kõik rahalised eelised, mida õigusevastaselt osutatud abi saaja võis saada õigustamatult kasutusse alates abi andmise kuupäevast.

(249) Prantsusmaa peab käesoleval juhul tagasi nõudma kokkusobimatud abisummad, eelkõige lihaostu maksu tasumisest vabastatud ettevõtete kasuks antud abi. Tagasinõutava abi kogusumma moodustavad teatavate lihamüügiettevõtete lihaostu maksust vabastamise näol kõnealuse perioodi jooksul makstud abisummad.

(250) Määruse (EÜ) 659/1999 artikli 14 lõikes 2 sätestatud, et tagasinõutav summa sisaldab intresse, mis arvutatakse komisjoni poolt kinnitatud sobiva määra alusel. Neid intresse arvutatakse alates kuupäevast, mil õigusevastane abi kasusaaja käsutusse anti.

(251) Abi tuleb tagasi maksta vastavalt Prantsuse õigusaktides sätestatud menetlusele. Summad sisaldavad intresse alates abi andmise kuupäevast kuni selle tegeliku tagasimaksmiseni. Need arvutatakse komisjoni viitemäära alusel, mis on ette nähtud viite- ja diskontomäärade kinnitamise meetodiga. [2]

(252) Käesolev otsus ei puuduta komisjoni võimalikke järeldusi ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja tagatisfondi (EAGGF) kaudu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Riigiabi korraldus, mida Prantsusmaa rakendas ajavahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2000 loomsete jäätmete käitlemise ettevõtete toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava ja ka teistest liikmesriikidest pärinevaid tooteid puudutava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses, tingimusel, et Prantsusmaa järgib käesoleva artikli lõikes 4 üles loetletud tingimusi.

2. Riigiabi korraldus, mida Prantsusmaa rakendas ajavahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2000 loomakasvatajate toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava ja ka teistest liikmesriikidest pärinevaid tooteid puudutava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses, tingimusel, et Prantsusmaa järgib käesoleva artikli lõikes 4 üles loetletud tingimusi.

3. Riigiabi korraldus, mida Prantsusmaa rakendas ajavahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2000 tapamajade toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava ja ka teistest liikmesriikidest pärinevaid tooteid puudutava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses, tingimusel, et Prantsusmaa järgib käesoleva artikli lõikes 4 üles loetletud tingimusi.

4. Prantsusmaa maksab lihaostu pealt makstava maksu kohustuslastele tagasi selle osa maksust, mis mõjutas teistest liikmesriikidest pärinevaid lihatooteid vahemikus 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2000. See peab toimuma, järgides täielikult järgmisi tingimusi:

— maksimaalselt kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavaks tegemise kuupäevast teavitab Prantsusmaa maksumaksjaid individuaalselt neile kehtivast spetsiaalsest hüvitise õigusest,

[1] Kohtu eespool viidatud otsus Van Calster e.a.

[2] Vt allmäärust 52.

— tagasimakse taotluse esitamiseks peab maksukohuslastel olema siseriiklikule õigusele vastav tähtaeg, mis igal juhul peab olema minimaalselt kuus kuud,

— tagasimaksmine peab toimuma maksimaalselt kuue kuu jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast,

— tagasimakstud summad tuleb ajakohastada, võttes arvesse intresse alates maksu tasumise kuupäevast kuni tegeliku tagasimaksmiseni. Intressid arvutatakse komisjoni viitemäära alusel, mis on sätestatud viite- ja diskontomäärade kinnitamise meetodis,

— Prantsuse ametivõimud nõustuvad igasuguse mõistliku tõendiga maksukohustuslaste poolt, mis näitab seda osa maksust, mis mõjutas teistest liikmesriikidest pärinevaid lihatooteid,

— tagasimakse õigust ei saa seada sõltuvusse teistest tingimustest, eelkõige mitte sellest, et maksu ei ole tagasi suunatud,

— juhul, kui maksukohustuslane ei ole veel maksu maksnud, loobuvad Prantsuse ametivõimud ametlikult maksu sissenõudmisest, sealhulgas võimalikest intressidest hilinenud makse korral,

— maksimaalselt kahekümne kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatavaks tegemise kuupäevast saadab Prantsusmaa komisjonile täieliku aruande, mis tõendab käesoleva artikli nõuetekohast täideviimist.

5. Käesolev artikkel ei piira teisi lihaostu maksu hüvitamise õigusi, mis maksukohuslastel võivad olla teiste ühenduse õiguse sätete alusel.

Artikkel 2

1. Riigiabi korraldus, mida Prantsusmaa rakendas ajavahemikus 1. jaanuarist 2001 kuni 31. detsembrini 2002 loomsete jäätmete käitlemise ettevõtete toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

2. Riigiabi korraldus, mida Prantsusmaa rakendas ajavahemikus 1. jaanuarist 2001 kuni 31. detsembrini 2002 loomakasvatajate toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

3. Riigiabi korraldus, mida Prantsusmaa rakendas ajavahemikus 1. jaanuarist 2001 kuni 31. detsembrini 2002 tapamajade toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

4. Riigiabi korraldus, mille Prantsusmaa rakendas 1. jaanuarist 2002 kuni 31. detsembrini 2002 eririskiga toorainet valdavate lihunike ja lihakarnide toetuseks loomsete jäätmete käitlemise avaliku teenuse rahastamise raames, mida finantseeriti lihaostu pealt makstava maksu abil, on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

Artikkel 3

Meede teatavaate lihamüügiettevõtete lihaostu maksust vabastamiseks, mis kehtis 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 2002, on ühisturuga kokkusobimatu riigiabi.

Prantsusmaa võtab kõik vajalikud meetmed, et kasusaajatelt kõnealuse korra raames saadud abi tagasi nõuda. Tagasimakstava abi kogusumma tuleb ajaldada, võttes arvesse intresse alates maksu tasumise kuupäevast kuni tegeliku tagasimaksmiseni. Intressid arvutatakse komisjoni viitemäära alusel, mis on sätestatud viite- ja diskontomäärade kinnitamise meetodis.

Artikkel 4

Kahe kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatamise kuupäevast teavitab Prantsusmaa komisjoni otsuse täitmiseks võetud meetmetest.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile.

Brüssel, 14. detsember 2004

Komisjoni nimi
Mariann FISCHER BOEL
komisjoni liige